

Inspraak- en reactiebundel

**Zienswijzen en reacties op de concept-Notitie Reikwijdte en
Detailniveau 'BETER BENUTTEN BESTAANDE 380 kV / DIEMEN-
LELYSTAD'**

Inspraakpunt Bureau Energieprojecten
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN
www.bureau-energieprojecten.nl

INHOUDSOPGAVE

WOORD VOORAF.....	3
KENNISGEVING.....	5
MONDELINGE, SCHRIFTELIJKE EN DIGITALE ZIENSWIJZEN :	
OPZOEKTABEL	
REGISTRATIENUMMER VERSUS REACTIE- EN ZIENSWIJZENUMMER.....	8
ALFABETISCH OVERZICHT ORGANISATIES EN REACTIES / ZIENSWIJZEN.....	9
REACTIENUMMER R026 EN R030.....	10
ZIENSWIJZENUMMER 0001 TOT EN MET 0035.....	22

Woord vooraf

Van vrijdag 5 oktober 2018 tot en met donderdag 15 november 2018 lag de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage voor het programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen- Lelystad. Een ieder kon naar aanleiding van de concept-NRD een zienswijze inbrengen. Overheden konden een reactie geven.

Wat gaat er gebeuren?

TenneT TSO BV, de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet, heeft een programma opgezet ter vergroting van de transportcapaciteit van delen van het landelijk 380 kV-net van 2,5 kilo Ampère (dan wel 3,0 kA) naar 4 kA. Het gaat vooral om delen van de bestaande 380 kV-ring. Hiertoe worden de geleiders in de verbindingen vervangen. Hierbij worden waar nodig de mastlichamen constructief aangepast (vervangen van – per mast – enkele staalprofielen en bouten en moeren en eventueel versterken van de fundering) als onderdeel van algeheel mastonderhoud, inclusief schilderen van de masten.

Waarom is dit project nodig?

Het programma bestaat uit een aantal afzonderlijke projecten, waaronder het project Diemen-Lelystad, waarbij per project de capaciteit van een 380 kV-tracédeel wordt vergroot naar 4 kA. Ieder project zorgt voor een vergroting van de transportcapaciteit op dat tracédeel waarmee direct het hoogspanningsnet een grotere capaciteit krijgt. Ieder project binnen het programma heeft daarmee een eigen nut en noodzaak. De projecten binnen het programma dienen ter vergroting van de capaciteit van delen van het bestaande 380 kV-net. Hiernaast is de huidige capaciteit van de verbindingen niet meer toereikend om de pieken in transportbehoefte voor duurzame energie te accommoderen.

Middels een kennisgeving informeerde EZK het publiek over het voornemen tot dit project. De concept-NRD werd ter inzage gelegd. Hierin is onder andere aangegeven welke aspecten in het MER nader onderzocht worden.

Informatieavonden

Er zijn 4 inloopavonden georganiseerd, waar medewerkers van de verschillende betrokken overheden en van TenneT TSO BV aanwezig waren om vragen te beantwoorden. De inloopavonden vonden plaats op 9 oktober in Hotel Het Rechthuis, Gooieweg 1, 1399 EP Muiderberg; 11 oktober in Congrescentrum De Pijler, Ketelmeerstraat 90, 8226 JX Lelystad; 16 oktober in Partycentrum Spotlight, Amsterdamweg 1, 1324 RL Almere; 18 oktober in Hotel Almere (Van der Valk), Veluwezoom 45, 1327 AK Almere, alle van 19.00 uur tot 21.00 uur. Men kon hier formeel een zienswijze of reactie geven op de concept-NRD.

Zienswijzen en reacties

Op de concept-NRD zijn binnen de inspraaktermijn in totaal 34 zienswijzen binnengekomen (waarvan 33 uniek) en 2 reacties van overheden. De zienswijzen en reacties zijn integraal opgenomen in deze bundel. U kunt deze inspraak- en reactiebundel downloaden van www.bureau-energieprojecten.nl.

Registratie en verwerking

De ontvangen zienswijzen en reacties zijn geregistreerd. Aan de indieners is een ontvangstbevestiging gezonden met daarin een registratienummer. Met de opzoektabelen op pagina 8 kan bij het ontvangen registratienummer het bijbehorende reactie- of zienswijzenummer worden opgezocht.

Verdere procedure

Ook de Commissie voor de milieueffectrapportage is om advies gevraagd over reikwijdte en detailniveau. De Commissie zal de ontvangen zienswijzen en reacties bij haar advies betrekken.

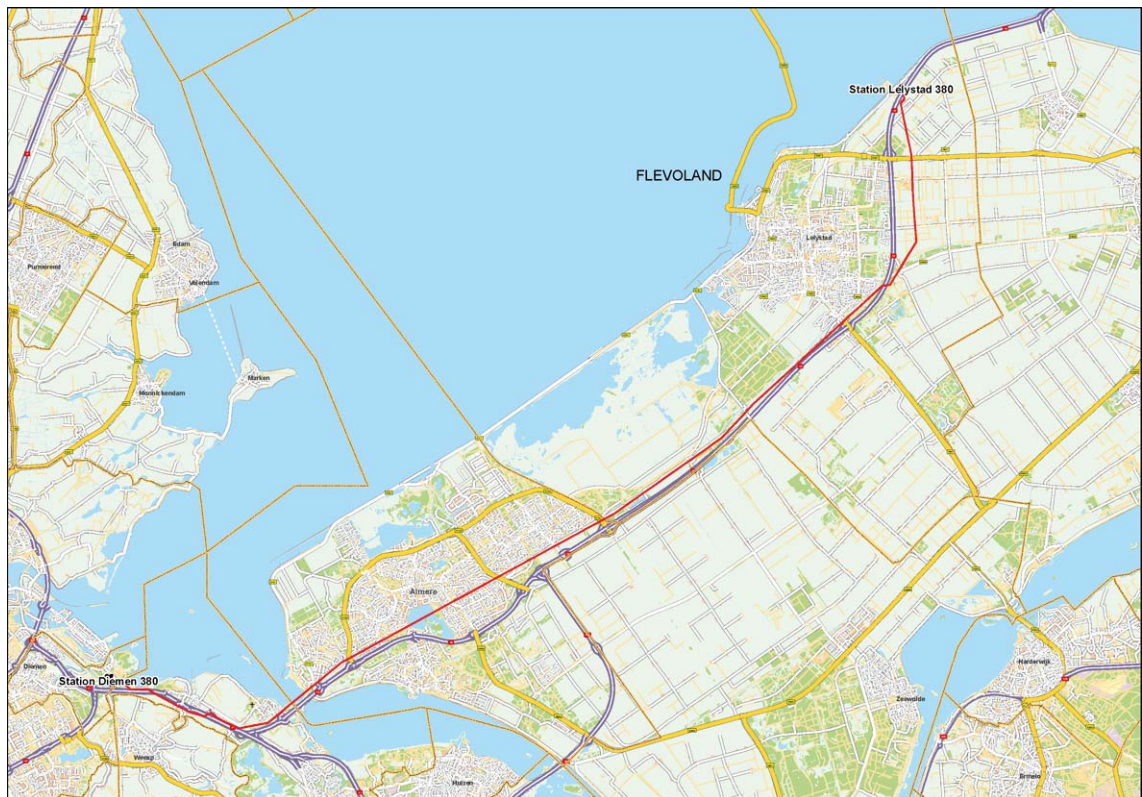
Alle zienswijzen en reacties van de betrokken overheden en het advies van de Commissie voor de milieueffectrapportage worden bekeken door de minister van EZK en verwerkt in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD). Daarin wordt vastgelegd welke informatie in het MER opgenomen dient te worden. Als het MER is afgerond, worden mede op basis daarvan de ontwerpbesluiten voorbereid. Deze ontwerpbesluiten zullen samen met het MER ter inzage worden gelegd. Dit wordt te zijner tijd aangekondigd in onder andere lokale huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Kennisgeving Beter Benutten Bestaande 380 kV/ Diemen- Lelystad: Ter inzage legging Notitie Reikwijdte en Detailniveau, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Voornemen om een milieueffectrapport op te stellen.

Van vrijdag 5 oktober tot en met donderdag 15 november 2018 ligt een concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) ter inzage voor het programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad. Het concept NRD is de eerste stap om te komen tot vergunningverlening. In deze notitie staan de kaders voor het op te stellen milieueffectrapport voor het Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen- Lelystad.

Iedereen kan op de notitie reageren door het indienen van een zienswijze binnen de boven genoemde periode.

Wat gaat er gebeuren?

TenneT TSO BV, de beheerder van het landelijk hoogspanningsnet, heeft een programma opgezet ter vergroting van de transportcapaciteit van delen van het landelijk 380kV-net van 2,5 kilo Ampère (dan wel 3,0kA) naar 4 kA. Het gaat vooral om delen van de bestaande 380kV-ring. Hiertoe worden de geleiders in de verbindingen vervangen. Hierbij worden waar nodig de mastlichamen constructief aangepast (vervangen van – per mast – enkele staalprofielen en bouten en moeren) als onderdeel van algeheel mastonderhoud, inclusief schilderen van de masten.

Waarom is dit project nodig?

Het programma bestaat uit een aantal afzonderlijke projecten, waaronder het project Diemen-Lelystad, waarbij per project de capaciteit van een 380kV-tracédeel wordt vergroot naar 4 kA. Ieder project zorgt voor een vergroting van de transportcapaciteit op dat tracédeel waarmee direct het hoogspanningsnet een grotere capaciteit krijgt. Ieder project binnen het programma heeft daarmee een eigen nut en noodzaak.

De projecten binnen het programma dienen ter vergroting van de capaciteit van delen van het bestaande 380kV-net. Hiernaast is de huidige capaciteit van de verbindingen niet meer toereikend om de pieken in transportbehoefte voor duurzame energie te accommoderen.

Welke procedure wordt gevolgd?

Op de besluitvorming over het programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen- Lelystad is de rijkscoördinatieregeling van toepassing. Een aantal besluiten dat voor dit project nodig is, wordt voorbereid in één gecoördineerde procedure. De minister van Economische Zaken en Klimaat coördineert deze procedure. De besluiten worden gelijktijdig ter inzage gelegd.

Wat is een Milieueffectrapport?

Een milieueffectrapport brengt de milieueffecten in beeld, zoals de effecten op leefomgevingskwaliteit (mens), gezondheid, landschap, natuur, bodem en water. Op deze wijze kan kennis over deze effecten een volwaardige rol spelen bij de besluitvorming.

Waar kunt u de stukken inzien?

U kunt de concept notitie Reikwijdte en Detailniveau van vrijdag 5 oktober tot en met donderdag 15 november 2018 inzien op www.bureau-energieprojecten.nl. Op papier kunt u de notitie in dezelfde periode tijdens de reguliere openingstijden bekijken op locatie

- Gemeentehuis Almere, Stadhuisplein 1, 1315 HR Almere

Inloopbijeenkomsten

U bent welkom bij de inloopbijeenkomsten die de minister van Economische Zaken en Klimaat samen met de initiatiefnemer[s] en andere betrokkenen organiseert.

Die bijeenkomsten vinden plaats op:

- Dinsdag 9 oktober:
Hotel Het Rechthuis, Googweg 1, 1399 EP Muiderberg
- Donderdag 11 oktober:
Congrescentrum De Pijler, Ketelmeerstraat 90 8226 JX Lelystad
- Dinsdag 16 oktober:
Partycentrum Spotlight, Amsterdamweg 1, 1324 RL Almere
- Donderdag 18 oktober:
Hotel Almere (Van der Valk), Veluwezoom 45, 1327 AK Almere

Vooraf aanmelden is niet nodig. De bijeenkomst is tussen 19.00 u en 21.00 uur. Bij de inloopbijeenkomst vindt u informatie over het project en over de procedure. Er zijn deskundige medewerkers aanwezig aan wie u uw vragen kunt stellen.

Hoe kunt u een zienswijze indienen?

Iedereen wordt in de gelegenheid gesteld om een zienswijze in te dienen. In een zienswijze laat u weten wat u vindt van de notitie

We stellen het op prijs als u aangeeft op welk deel van de notitie u reageert en uw zienswijze onderbouwt met argumenten.

U kunt een zienswijze indienen van vrijdag 5 oktober tot en met donderdag 15 november 2018. Dat kan op verschillende manieren:

- Bij voorkeur digitaal via het reactieformulier op www.bureau-energieprojecten.nl onder "Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/Diemen- Lelystad".
U kunt niet reageren per e-mail.
- Per post door een brief te sturen naar:
Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt "Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen- Lelystad".
Postbus 248
2250 AE Voorschoten
Wilt u uw brief ondertekenen en uw adres vermelden? Dan kunnen wij u per brief een ontvangstbevestiging sturen.
- Voor het opnemen van mondelinge zienswijzen is er tijdens de inloopbijeenkomsten een notulist aanwezig. U kunt ook op werkdagen tussen 9.00 en 12.00 uur bellen met Bureau Energieprojecten op 070 379 89 79.

Wat is de verdere procedure?

De concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau wordt ook aan verschillende andere betrokkenen voorgelegd, zoals gemeenten, provincies en adviseurs met een wettelijke taak. Daarnaast brengt de Commissie voor de milieueffectrapportage een advies uit. Alle zienswijzen, reacties en adviezen worden verzameld en verwerkt in de (definitieve) Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Op basis van die notitie wordt het milieueffectrapport opgesteld. Dit milieueffectrapport vormt de onderbouwing van de aanvraag voor de omgevingsvergunning. Het milieueffectrapport komt, samen met de ontwerpbesluiten, ter inzage te liggen. Later kunt u daar ook weer op reageren. Dit wordt aangekondigd in onder andere de Staatscourant, in huis-aan-huisbladen en op www.bureau-energieprojecten.nl.

Wilt u meer weten?

Meer informatie over Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen- Lelystad en alle bijbehorende stukken vindt u op www.bureau-energieprojecten.nl. Heeft u naar aanleiding daarvan nog vragen? Dan kunt u Bureau Energieprojecten bellen op 070 379 89 79.

Opzoektabel mondelinge, schriftelijke en digitale reacties en zienswijzen

In onderstaande tabellen kunt u met het registratienummer het nummer van de reactie of zienswijze opzoeken. De reacties zijn vanaf pagina 10 opgenomen. De zienswijzen vindt u vanaf pagina 22.

Zienswijzen en reacties op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'BETER BENUTTEN BESTAANDE 380 kV / DIEMEN-LELYSTAD'

Registratienummer	Zienswijzenummer	Reactienummer
a10-SN-0001	0001	
a10-SN-0002	0002	
a10-SN-0003	0003	
a10-SN-0004	0004 (+ 1 identiek)	
a10-SN-0005	0005	
a10-SN-0006	0006	
a10-SN-0007	0007	
a10-SN-0008	0008	
a10-SN-0009	0009	
a10-SN-0010	0010	
a10-SN-0011	0011	
a10-SN-0012	0012	
a10-SN-0013	0013	
a10-SN-0014	0014	
a10-SN-0015	0015	
a10-SN-0016	0016	
a10-SN-0017	0017	
a10-SN-0018	0018	
a10-SN-0019	0019	
a10-SN-0020	0020	
a10-SN-0021	0021	
a10-SN-0022	0022	
a10-SN-0023	0023	
a10-SN-0024	0024	
a10-SN-0025	0025	
a10-SN-0026		R026
a10-SN-0027	0027	
a10-SN-0028	0028	
a10-SN-0029	0029	
a10-SN-0030		R030
a10-SN-0031	0031	
a10-SN-0032	0032	
a10-SN-0033	0033	
a10-SN-0034	0034	
a10-SN-0035	0035	

Alfabetisch overzicht organisaties en reacties / zienswijzen

Zienswijzen en reacties op de concept-Notitie Reikwijdte en Detailniveau 'BETER BENUTTEN BESTAANDE 380 kV / DIEMEN-LELYSTAD'

Zienswijze- / reactienummer	Organisatie
0006	Gasunie Transport Services BV, GRONINGEN
R026	Gemeente Almere, College van Burgemeester en Wethouders, ALMERE, mede namens de publiekrechtelijke rechtspersoon Gemeente Almere
R030	Provincie Flevoland, Gedeputeerde Staten, LELYSTAD
0029	Stichting Buurtschap Hakkelaarsbrug, MUIDERBERG

Reactie R026 en R030

Verzonden: Woensdag 7 november 2018 12:08
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Postbus
Huisnummer: 200
Postcode: 1300 AE
Woonplaats: ALMERE
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Gemeente Almere
Mede namens: de publiekrechtelijke rechtspersoon Gemeente Almere

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Zie bijlage.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage.

Reactie

AANTEKENEN

Bureau Energieprojecten
 Inspraakpunt Diemen – Lelystad 380 kV
 Postbus 248
 2250 AE VOORSCHOTEN

Stadhuisplein 1
 Postbus 200
 1300 AE Almere
 Telefoon 14 036
 almere.nl/contactformulier

**Zienswijze op de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau milieueffect-
 rapport Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen – Lelystad**

Geachte heer/mevrouw,

Op 4 oktober 2018 publiceerde de Staatscourant namens het ministerie van Economische Zaken en Klimaat de kennisgeving Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen – Lelystad. Dit betreft de ter inzage legging van de Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (hierna: concept-NRD) van het nog op te stellen milieueffectrapport. Gedurende zes weken is eenieder in de gelegenheid gesteld hierop een zienswijze in te dienen.

Datum
 6 november 2018

Met deze zienswijze maken het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Almere en de publiekrechtelijke rechtspersoon Gemeente Almere gebruik van de mogelijkheid formeel kenbaar te maken welke aspecten Almere nog graag verwerkt ziet in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Het milieueffectrapport is nodig om de vergunningverlening mogelijk te maken voor het vergroten van de transportcapaciteit van 2,5 kilo Ampère naar 4,0 kilo Ampère van de hoogspanningslijn Diemen – Lelystad. Deze hoogspanningslijn loopt dwars door de gehele gemeente Almere.

Uw brief van/kenmerk

Ons kenmerk
 G&S/2018/ 6098708 js

Bijlage(n)
 0

Samenvatting zienswijze gemeente Almere

Deze zienswijze behelst in het kort de volgende aspecten:

- 1a. Volwaardig onderzoeken van alle alternatieven.
- 1b. Onderzoek naar toepassing van nieuwe technieken.
2. Inzichtelijk maken van magneetveldsterkte in de magneetveldzone.
3. Opstellen van een evaluatieprogramma dat gericht is op de gevolgen voor de gezondheid.
4. Duidelijkheid verschaffen over de aard en mate van de voorgenomen aanpassingen aan masten en funderingen.
5. (Meer) Aandacht besteden aan de milieuthema's Leefomgeving en gezondheid, Landschap en Ecologie.
6. Toekomstbestendigheid.

Voorafgaand aan de inhoudelijke toelichting op bovengenoemde aspecten schetsen wij eerst de achtergrond en onze bestuurlijke opvatting over dit voorgenomen project.

Achtergrond

Al in 2011/2012 is er in het kader van het Rijk-Regioprogramma Amsterdam – Almere – Markermeer onderzoek verricht naar de inpassing van een nieuwe, extra 380 kV-verbinding door Almere, die in 2016 operationeel zou moeten zijn. Uiteindelijk bleek deze extra verbinding volgens TenneT alsnog niet nodig. Volstaan zou kunnen worden met een capaciteitsuitbreiding op de bestaande lijn (die tot op heden nog niet heeft plaatsgevonden).

Gemeente Almere

Datum
6 november 2018

Ons kenmerk
G&S/2018/ 6098708 js

Pagina
2/6

Het toendertijd onder grote druk doorlopen proces heeft in mei 2012 tot een bestuurlijke reactie van Almere geleid. Destijds is aan het Rijk aangegeven dat, mocht het ministerie wederom voornemens hebben omtrent de hoogspanningslijn Diemen – Lelystad, er vanuit de gemeente Almere voorwaarden van toepassing zouden zijn. Als volgt samengevat:

- Hogere eisen aan het besluitvormingsproces, opdat van een fuik geen sprake zou zijn.
- Een zorgvuldige analyse van nut en noodzaak.
- Het opstellen van een maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA).

Bestuurlijke opvatting

Op 2 oktober 2018 hebben wij een bestuurlijke opvatting over de voorgenomen capaciteitsvergroting vastgesteld en onze gemeenteraad daarover geïnformeerd. Ons college is van mening dat het welzijn en de gezondheid van de inwoners van Almere ten allen tijde voorop dient te staan. Wij vinden dan ook dat het effect van de capaciteitsvergroting geen verslechtering mag inhouden – ten opzichte van de huidige situatie – voor alle gevoelige bestemmingen die ook na afloop van de werkzaamheden nog in de magneetveldzone liggen. Wij werken constructief-critisch mee aan de uitvoering van dit project, maar wij hanteren de opvatting dat TenneT c.s. zelf volledig verantwoordelijk zijn en blijven voor de informatievoorziening en de communicatie over dit project richting bewoners en overige belanghebbenden. Aanvullend verwachten wij garanties van TenneT én het Rijk dat er in 2022 geen uitvoerende werkzaamheden aan de hoogspanningslijn zullen plaatsvinden in het Weerwatergebied tijdens de expo Floriade Almere 2022. Tevens dienen eventuele negatieve effecten van de werkzaamheden aan het aangelegde 'Rondje Weerwater' in oorspronkelijke staat te worden hersteld.

Zienswijze

Achtereenvolgens lichten wij de aspecten van onze zienswijze inhoudelijk toe.

Ad 1a. Volwaardig onderzoeken van alle alternatieven

De notitie bevat vijf alternatieven om het knelpunt van het tekort aan transportcapaciteit van de hoogspanningsverbinding op te lossen. Vier daarvan (traditioneel opwaarderen, een bovengrondse verbinding op een andere plek, de bestaande verbinding met nieuwe, hogere masten en een ondergrondse verbinding) zijn echter bij voorbaat al afgevallen vanwege het kostenaspect en worden daarom in het milieueffectrapport niet verder onderzocht.

Alleen het voorkeursalternatief (VKA) 'toepassen van HTLS geleiders' gaat op milieueffecten onderzocht worden. Wij zijn het daar niet mee eens.

In het rapport 'Magneetveld bij het hoogspanningsnet – Advies over reikwijdte en detailniveau van een milieueffectrapport van de Commissie voor de milieueffectrapportage van 10 juli 2017 (projectnummer 3220) heeft de Commissie aangegeven dat een milieueffectrapport zich dient te richten op:

- de inventarisatie en de weging van de onderscheiden effecten van het voornemen;
- het zoeken naar mogelijkheden om nadelige gevolgen te voorkomen of te verminderen. Dat kan in de vorm van aanpassingen aan de lijn of aan het tracé, of in de vorm van maatregelen in de omgeving.

In de gemeente Almere liggen momenteel 892 gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone. Dit is de zone waarbinnen het jaargemiddelde magneetveld hoger is dan 0,4 μ T (microtesla). Onduidelijk zijn vooral de langetermijneffecten van blootstelling aan de veldsterkte die optreedt in woningen die zich in de buurt van het hoogspanningsnet bevinden. Weliswaar is de gekozen veldsterkte (en dus de grens van de magneetveldzone) niet zozeer te beschouwen als een norm, maar is een grens waarboven eventuele gezondheidseffecten tegen ander belangen moeten worden afgewogen.

Datum
6 november 2018

Ons kenmerk
G&S/2018/ 4098708 js

Pagina
3/6

Een milieueffectrapport moet informatie bevatten over alle relevante milieuaspecten die bij een besluit over een voornemen moeten worden meegewogen.

Wij zijn namelijk van mening dat het Almeerse gedeelte van de hoogspanningslijn Diemen – Lelystad als ruimtelijk knelpunt aangemerkt dient te worden. Reden hiervoor is dat er ook na de vergroting van de transportcapaciteit naar verwachting nog 664 gevoelige bestemming in de magneetveldzone blijven liggen. Althans, op basis van het huidige voornemen van TenneT.

De vergelijking van alternatieven dient namelijk ook een detailniveau te hebben waarmee de volgende vragen kunnen worden beantwoord:

1. Doen zich knelpunten voor? Anders gezegd: zijn er plaatsen waar gevoelige bestemmingen binnen de magneetveldzone voorkomen?
2. Hoe groot is ieder knelpunt? Anders gezegd: om hoeveel gevoelige bestemmingen gaat het bij ieder knelpunt en gaat het om gerealiseerde of geplande bestemmingen?
3. Zijn de knelpunten op te lossen? Anders gezegd: zijn er maatregelen denkbaar om gevoelige bestemmingen in de magneetveldzone te voorkomen of het aantal te beperken?

Verder moet het MER de volgende vragen beantwoorden:

4. Of de alternatieven op dit punt wezenlijk van elkaar verschillen.
5. Of er sprake is van een verbetering of verslechtering in vergelijking met de autonome ontwikkeling in het gebied waar het voornemen wordt gerealiseerd.

Door bij voorbaat het kostenaspect te laten prevaleren, waardoor momenteel vier van de vijf alternatieven niet op milieu- en gezondheidseffecten onderzocht gaan worden, is het onmogelijk het milieu- en gezondheidsbelang een volwaardig onderdeel te laten zijn van de besluitvorming.

Ad 1b. Onderzoek naar toepassing nieuwe technieken

In de notitie ontbreekt daarnaast een overweging over het toepassen van nieuwe technieken die als alternatief onderzocht zouden moeten worden. Wij denken bijvoorbeeld aan het omzetten naar gelijkstroom op (gedeelten van) het tracé Diemen – Lelystad.

Volgens de huidige stand van de wetenschap zijn de magneetveldeffecten op de omgeving dan verdwenen. Aanvullend biedt dit extra mogelijkheden voor de komende noodzakelijke energietransitie om bijvoorbeeld ook lokaal meer energie uit duurzame energiebronnen op te wekken zonder extra energieverlies bij het omzetten van gelijkstroom naar wisselstroom. In de concept-NRD ontbreekt elke afweging daartoe, terwijl dit met name voor de gevoelige bestemmingen gelegen binnen de magneetveldzone, ook na aanpassing van de lijn, buitengewoon relevant is.

Ook de Commissie voor de milieueffectrapportage heeft al in 2014 aangegeven – in haar toetsingsadvies over het milieueffectrapport '380kV Hoogspanningsverbinding Doetinchem – Voorst grens' – dat ook de ondergrondse aanleg van een gelijkstroomkabel een reëel alternatief is. Inmiddels zijn we weer vier jaar verder en schrijdt de techniek voort.

Her doel van een milieueffectrapportage is juist om de milieu- en gezondheidsgevolgen van een project in beeld dient te brengen voordat daar een besluit over genomen wordt.

Wij verzoeken u daarom in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau op te nemen dat:

Datum
6 november 2018

Ons kenmerk
G&S/2018/ 6098708.js

Pagina
4/6

- van alle genoemde alternatieven de milieu- en gezondheidseffecten in het milieueffectrapport in beeld worden gebracht, in plaats van dat dit slechts bij één alternatief gebeurt;
- ook het toepassen van nieuwe technieken, zoals bijvoorbeeld gelijkstroom, als alternatief op milieu- en gezondheidseffecten wordt onderzocht.

Ad 2. Inzichtelijk maken van de huidige en toekomstige magneetveldsterkte in de magneetveldzone

In de notitie is opgenomen dat in het milieueffectrapport inzicht gegeven gaat worden in de mogelijke wijzigingen in de breedte van de magneetveldzone van de bovengrondse 380kV-verbinding en de mogelijke wijziging in het aantal gevoelige bestemmingen binnen deze zone.

Effecten op de magneetveldsterkte binnen de magneetveldzone worden echter niet inzichtelijk gemaakt. Wij achten dit onvoldoende.

Op 19 april 2018 zijn Kamervragen gesteld aan de Minister voor Medische Zorg en de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over het rapport "Hoogspanningslijnen en gezondheid deel I: kanker bij kinderen". Eén van de vragen was: "Kunt u bevestigen dat de magneetveldsterkte, meer nog dan de afstand tot het magneetveld, van invloed lijkt te zijn op de mogelijke schadelijkheid van magnetische velden? Zo nee, waarom niet?"

Staatssecretaris Van Veldhoven-van der Meer (Infrastructuur en Waterstaat) heeft op 18 juli 2018, namens de regering, daar de volgende (delen van) antwoorden op gegeven:

- "Zowel afstand tot de hoogspanningslijn als sterkte van het magneetveld worden gebruikt als maat voor de blootstelling."
- "Daarom wordt in de onderzoeken gewerkt met een benadering door uit te gaan van alleen de afstand van een woning tot de hoogspanningslijn of van de magneetveldsterkte die bij of in het huis wordt gemeten of berekend."
- "Nadeel van alleen de afstand is dat dit een grovere maat is voor het bepalen van de blootstelling aan het magneetveld."
- "De magneetveldsterkte is volgens de Gezondheidsraad een nauwkeuriger maat voor de blootstelling dan alleen de afstand. Hoe zorgvuldig dit wordt gedaan, bepaalt mede de kwaliteit van het onderzoek."

Aangezien wij van mening zijn dat het effect van de capaciteitsvergroting geen verslechtering mag inhouden – ten opzichte van de huidige situatie – voor alle gevoelige bestemmingen die ook na afloop van de werkzaamheden nog in de magneetveldzone liggen, verzoeken wij u daarom in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau op te nemen dat in het milieueffectrapport inzicht wordt gegeven in zowel de huidige als de toekomstige magneetveldsterkte binnen de magneetveldzone, afgezet tegen de afstand (gerekend vanuit het hart van de lijn). Opdat het onderzoek ook de kwaliteit krijgt zoals beoogd door de Gezondheidsraad.

Ad 3. Opstellen van een evaluatieprogramma dat gericht is op de gevolgen voor de gezondheid

Wij zijn van mening dat het welzijn en de gezondheid van de inwoners van Almere voorop dient te staan. Aangezien de huidige en toekomstige magneetveldsterkte (binnen de magneetveldzone) nog niet bekend is én er onduidelijkheden zijn over vooral de langetermijneffecten van blootstelling aan de veldsterkte die optreedt in woningen die zich in de buurt van een hoogspanningslijn bevinden pleiten wij voor een evaluatieprogramma dat met name gericht is op de gevolgen voor de gezondheid.

Wij verzoeken u daarom in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau op te nemen dat in het milieueffectrapport een aanzet wordt gegeven om te komen tot een evaluatieprogramma hieromtrent, voor de gevoelige bestemmingen die ook nadien eventueel nog gelegen zijn in de magneetveldzone in de gemeente Almere.

Datum
6 november 2018

Ons kenmerk
G&S/2018/ 6098708 js

Pagina
5/6

Ad 4. Duidelijkheid verschaffen over de aard en mate van de voorgenomen aanpassingen aan masten en funderingen

De notitie geeft nog geen inzicht in de aard en de mate van de voorgenomen (constructieve) aanpassingen, noch aan de masten, noch aan de fundering. Daarmee is het voor ons niet makkelijk te beoordelen in hoeverre er aanvullende milieuthema's zijn die in het milieueffectrapport nader onderzocht zouden moeten worden. Constructieve aanpassingen aan de masten zouden bijvoorbeeld kunnen leiden tot een ander aanzicht, waardoor ook het thema 'Landschap' een milieuthema wordt dat nader beschouwd dient te worden. Momenteel sluit de notitie dit milieuthema uit.

Wij verzoeken u daarom in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau concreet inzicht te verschaffen in de aard en mate van de voorgenomen aanpassingen aan masten en funderingen. En op basis daarvan aan te geven in hoeverre aanvullende milieuthema's in het milieueffectrapport nader onderzocht dienen te worden.

Ad 5. (Meer) Aandacht besteden aan de milieuthema's Leefomgeving en gezondheid, ecologie en landschap

Wij pleiten voor de volgende aanvullingen op het beoordelingskader milieueffecten zoals opgenomen in de notitie:

- Bij het thema 'Leefomgeving en gezondheid': het aspect 'magneetveldsterkte' (zie ook onder 2) én de daarbij bijbehorende GES-scores.
- (indien van toepassing) Het thema 'landschap': het aspect 'aanzicht' (zie ook onder 4).
- Bij het thema 'Ecologie': het aspect 'overige ecologische effecten', zoals op het bloemen- en bijenlint in Almere.

Een toelichting:

- *GES scores en gezondheidseffectscreening:* in onderdeel Q (Bovengrondse hoogspanningslijnen en elektromagnetische velden) van het GGD 'Handboek voor een gezonde inrichting van de leefomgeving' (2012) staat de indeling beschreven van de magnetische veldsterkte (in μT) versus de GES-score (0, 2, 4 of 6), gerelateerd aan de afstand van gevoelige bestemmingen tot de lijn.
- *Bloemen en bijenlint:* in aanloop naar de expo Floriade Almere 2022 wordt Almere op diverse plekken steeds groener. Almere kent onder meer het initiatief 'Almere in Bloei' voor het versterken van de biodiversiteit. In samenspraak met TenneT, gemeente Almere, de Vlinderstichting, de Koninklijke Algemene Vereniging voor Bloembollencultuur, het Flevolandschap en Staatsbosbeheer is in het najaar van 2017 onder de hoogspanningsmasten van TenneT door heel Almere een breed bloemen- en bijenlint aangelegd. Daartoe heeft de gemeente Almere de afgelopen jaren onder de masten hinderlijke hoge beplanting verwijderd en de gebieden deels omgevormd tot duurzame en laagblijvende beplanting, met het lint als resultaat. Het lint bestaat uit bloembollen en een speciaal mengsel dat op advies van de Vlinderstichting zo is samengesteld dat het aantrekkelijk is voor onder meer vlinders en bijen. Deze stroken onder de TenneT-masten staan vanaf zomer 2018 volop in bloei. Het lint loopt van de Elementendreef in Poort, vanaf de Gooise Kant onder de hele TenneT-zone tot aan de Tussenring en heeft uiteindelijk een lengte van 15 kilometer.

Wij verzoeken u daarom in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau op te nemen dat in het milieueffectrapport aanvullend de volgende aspecten/onderwerpen aan de orde dienen te komen:

- Bij het thema 'Leefomgeving en gezondheid':
 - het aspect 'magneetveldsterkte';
 - de GES-scores voor zowel de huidige als de toekomstige situatie, uitgedrukt in de waarden 0, 2, 4 en 6 conform de GES-methodiek van de GGD.
- Het thema 'Landschap'.

Datum
6 november 2018

Ons kenmerk
G&S/2018/ 6098708 js

Pagina
6/6

- De tijdelijke en de blijvende effecten van de werkzaamheden op voornoemde 15 km aan bloemen- en bijenlint onder de masten van TenneT (aspect 'overige ecologische effecten).

Ad 6. Toekomstbestendigheid

TenneT heeft in Deel II (Investerings Net op Land 2018 – 2027) van het Kwaliteits- en Capaciteitsdocument 2017 aangegeven dat, ondanks de voorgenomen huidige capaciteitsvergroting, er in 2025 opnieuw een capaciteitsknelpunt op de verbinding Diemen – Lelystad ontstaat. Een aanvullende capaciteitsvergroting is dan technisch niet meer mogelijk op de bestaande lijn. De mogelijkheid tot een tweede, extra tracé door Flevoland wordt op voorhand niet uitgesloten. Wij zijn het daar niet mee eens. Naar onze mening mag een eventuele toekomstige tweede, extra verbinding Diemen – Lelystad niet over het grondgebied van de toekomstige vijfde stad van Nederland lopen. Er dient daarom een afdoende uitleg en inzicht gegeven te worden in de toekomstbestendigheid van dit project, gerelateerd aan de eerder genoemde overige alternatieven om het transportknelpunt op een toekomstbestendige manier op te lossen.

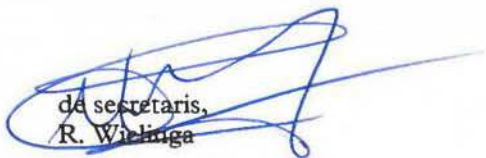
Wij verzoeken u daarom in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau op te nemen dat in het milieueffectrapport ook ingegaan wordt op de toekomstbestendigheid van het project in relatie tot de constatering dat er binnen afzienbare tijd wederom capaciteitsknelpunten ontstaan op deze hoogspanningsverbinding. Daarom zijn wij dan ook van mening dat er aanvullend ook een volwaardige maatschappelijke kosten-baten analyse (MKBA) dient te worden opgesteld, waarin aandacht besteed wordt aan het aspect toekomstbestendigheid.

Tot slot

Wij vertrouwen erop dat bovenstaande punten op adequate en herkenbare wijze verwerkt worden in de definitieve Notitie Reikwijdte en Detailniveau. Uw reactie zien wij graag tegemoet. Wij zijn altijd bereid tot een nadere toelichting.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Almere,

de secretaris,
R. Wieringa

de burgemeester,
F.M. Weerwind

Verzonden: Woensdag 14 november 2018 15:41

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat: Postbus

Huisnummer: 55

Postcode: 8200 AB

Woonplaats: LELYSTAD

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: Provincie Flevoland, Gedeputeerde Staten

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zie bijlage.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zie bijlage.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie bijlage.

Reactie

Postbus 55
8200 AB Lelystad

Telefoon
(0320)-265265
Fax
(0320)-265260
E-mail
provincie@Flevoland.nl
Website
www.flevoland.nl

15 NOV 2018

Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Programma Beter Benutten Bestaande 380
kV / Diemen-Lelystad
Postbus 248
2250 AE VOORSCHOTEN

Verzenddatum

Bijlagen

Uw kenmerk

Ons kenmerk
2331891

Onderwerp **14 NOV. 2018**

Zienswijze concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau
milieueffectrapport Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen-Lelystad

Geachte heer Wiebes,

Wij hebben vernomen dat van 5 oktober tot en met 15 november 2018 de concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau milieueffectrapport Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen-Lelystad ter inzage ligt. Gedurende deze termijn kunnen zienswijzen aan u kenbaar worden gemaakt. Van deze gelegenheid willen wij graag gebruik maken.

Inleiding

Het plan van Tennet om de capaciteit van de 380 kV verbinding Diemen-Lelystad te vergroten, raakt op verschillende punten het provinciaal belang.

Inhoud zienswijze

Algemeen

De concept NRD bevat vijf alternatieven om het knelpunt van het tekort aan transportcapaciteit van de 380 kV-verbinding Diemen-Lelystad op te lossen. Vier daarvan (traditioneel opwaarderen, een bovengrondse verbinding op een andere plek, de bestaande verbinding met nieuwe, hogere masten en een ondergrondse verbinding) zijn echter bij voorbaat al afgefallen vanwege het kostenaspect en worden daarom in het milieueffectrapport niet verder onderzocht. Alleen het voorkeursalternatief 'toepassen van HTLS geleiders' gaat op milieueffecten worden onderzocht. De provincie vindt het van belang dat ook de andere alternatieven op milieu- en gezondheidseffecten worden onderzocht. Door bij voorbaat het kostenaspect te laten prevaleren, waardoor momenteel vier van de vijf alternatieven niet op milieu- en gezondheidseffecten onderzocht gaan worden, is het onmogelijk het milieu- en gezondheidsbelang een volwaardig onderdeel te laten zijn van de besluitvorming. Daarnaast zou de provincie graag zien dat ook het alternatief van een verdiepte ligging onderzocht wordt en dat ook hier wordt gekeken naar de milieu- en gezondheidseffecten.

In de concept NRD wordt niet besproken hoe de magneetvelden gemonitord gaan worden na capaciteitsuitbreiding. In de provinciale omgevingsvisie wordt benoemd dat Almere en Lelystad ontwikkeld worden tot excellente woonmilieus. Voor excellent wonen dient de basis op orde te zijn en is de veiligheid van belang. De magneetvelden kunnen effect hebben op de gezondheid. Daarom is het van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe de magneetvelden gemonitord gaan worden na capaciteitsuitbreiding.

In de concept NRD wordt onvoldoende besproken welke alternatieven op verschillende schaalniveaus in beschouwing genomen kunnen worden. Het is van belang dat in de MER inzichtelijk wordt gemaakt welke alternatieven op welk schaalniveau in beschouwing genomen moeten worden. Op het hoogste schaalniveau kunnen dat bijvoorbeeld tracé-alternatieven zijn en op lager schaalniveau ontwerp-alternatieven.

In de concept NRD wordt geen perspectief geschetst van de grotere 380 kV verbinding waarvan het traject Diemen-Lelystad onderdeel uitmaakt. Het wordt nu opgeknipt in losse trajecten, terwijl het eigenlijk niet los kan worden gezien van het grotere geheel. Aan de trajecten Lelystad-Ens en Ens-Zwolle zal ook worden gewerkt. TenneT zal beginnen met capaciteitsuitbreiding op Lelystad-Ens.

Toekomstige ontwikkelingen

In de concept NRD wordt geen rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen zoals de Floriade en Lelystad Airport. Het is van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe er bij de capaciteitsuitbreiding van de verbinding en versterking van de masten en funderingen rekening wordt gehouden met provinciale speerpunten, zoals de Floriade en Lelystad Airport.

In de concept NRD worden de hoogtebeperkingen ten gevolge van de luchthaven niet genoemd. Het is van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt of de masten versterkt kunnen worden gezien de hoogtebeperkingen.

Wind- en zonne-energie

In de concept NRD wordt niet gesproken over hoe de aantakkingen voor zon- en windparken geregeld zijn. Deze aantakkingen zijn belangrijk ten aanzien van het wetslagen van de provinciale opgaven ten aanzien van wind- en zonne-energie. Het is van belang dat in de MER uiteengezet wordt in hoeverre deze upgrading een relatie heeft met de provinciale plannen inzake wind- en zonne-energie.

Ecologie

In de concept NRD wordt bij het effect op de Natura 2000-gebieden gewezen op indirecte effecten. Hier dient echter ook rekening gehouden te worden met mogelijke directe effecten. De verbinding doorkruist het Natura 2000-gebied Markermeer & IJmeer. Het is van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt welke effecten optreden bij capaciteitsuitbreiding van de bestaande verbinding en versterking van de masten en funderingen.

Externe veiligheid

Het aspect externe veiligheid wordt onvoldoende geborgd. In de concept NRD wordt onvoldoende rekening gehouden met de externe veiligheid. Hierbij kan gedacht worden aan nabijheid van transportroutes van gevaarlijke stoffen, nabijheid van opslag van gevaarlijke stoffen en nabijheid van tankstations. Het is van belang dat inzichtelijk wordt gemaakt hoe hier rekening mee wordt gehouden.

Studiegebied

In de concept NRD worden per milieuaspect de effecten beschreven voor een zogenaamd studiegebied, het gebied waar als gevolg van de nieuwe verbinding effecten kunnen optreden. Wanneer er wordt gesproken over een studiegebied veronderstelt dit een begrenzing. Terwijl effecten kunnen worden uitgesmeerd over een groot oppervlak.

Infrastructuur

In de concept NRD wordt niet geborgd dat er geen effect is van de versterkingen van de masten, funderingen en aanpassingen van de hoogspanningslijnen op de aanleg van de aansluiting 9 bij de op/afritten.

Uitgangspunt moet namelijk zijn dat in de MER uitgegaan wordt van de situatie waarbij aansluiting 9 daadwerkelijk gerealiseerd is. Er is een principe-oplossing met TenneT afgesproken, die ook uitgangspunt is bij het werk van de aansluiting op de A6, waarvan de aanbesteding is gestart.

Uitgangspunt moet zijn dat de werkzaamheden aan de masten, funderingen en hoogspanningslijnen geen gevolg hebben voor het reeds gemaakte ontwerp en de eerder tussen TenneT en de provincie aangegeven kaders.

In de concept NRD wordt niet geborgd dat de aansluiting 9 daadwerkelijk gerealiseerd wordt in dezelfde periode als de werkzaamheden aan het traject Diemen-Lelystad.

De realisatie van de Halve Aansluiting en Anthony Fokkerweg is gepland vanaf tweede helft 2019 tot en met het eerste kwartaal van 2021. Het is noodzakelijk om de beide uitvoeringsprojecten op elkaar af te stemmen.

In de uitvoering van de aansluiting 9 wordt nu namelijk rekening gehouden met een periode van 2 x 6 weken die in Q2 2020 start tot en met derde kwartaal 2021, waarin de aannemer van de weg beperkingen heeft rond de beide werkvakken van de hoogspanningslijn. Tijdens de inloopavond is tussen TenneT en de provincie afgesproken dat er bezien wordt of de planningen van beide werken op elkaar afgestemd kunnen worden zodat beide werken op een goede wijze en in de beschikbare tijd kunnen worden gerealiseerd.

Ten slotte

Er zijn signalen dat TenneT de nut en noodzaak onderzoekt van een tweede tracé van Noord-Nederland naar Diemen. Wij willen graag hierover (eerst ambtelijk en daarna bestuurlijk) het gesprek aangaan met het Ministerie van EZK en TenneT.

Conclusie

Wij gaan er vanuit dat deze zienswijze betrokken zal worden bij het op te stellen MER en zien de uitkomsten van dit MER tegemoet.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Flevoland,
de secretaris,

de voorzitter,

mr. drs T. van der Wal

L. Verbeek

Zienswijze 0001 tot en met 0035

Getracht Digitaal www.bureau-energieprojecten.nlHoogspanningsverbinding 380 KV
Diemen Lelystad protest aan te tekenen.

Hierbij dan ook mijn sterk protest tegen genoemde uitbreiding daar de huidige overlast reeds niet wenselijk is.

<https://www.gezondheidsraad.nl/nl/taak-werkwijze/werkterrein/gezonde-leefomgeving/hogspanning-en-gezondheid-deel-i-kanker-bij-kinderen>

Hoogspanningslijnen en gezondheid deel I: kanker bij kinderen

Nr. 2018/08

Samenvatting

Gezondheidsraad

In Nederland ontstaan jaarlijks ongeveer 135 nieuwe gevallen van leukemie bij kinderen. Er zijn aanwijzingen dat kinderen die in de buurt van bovengrondse elektriciteitslijnen wonen een tot ongeveer twee maal hogere kans hebben om deze ziekte te krijgen dan andere kinderen. Dat betekent dat één geval van kinderleukemie per twee jaar mogelijk samenhangt met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen. Blootstelling aan magnetische velden die de lijnen opwekken zou hiervoor verantwoordelijk kunnen zijn, al vallen andere (onbekende) factoren of toeval niet uit te sluiten. Mede op basis van een advies van de Gezondheidsraad uit 2000 adviseert de Rijksoverheid aan gemeenten, provincies en netbeheerders een voorzorgsbeleid. Dat beleid wil zoveel mogelijk voorkomen dat er nieuwe situaties ontstaan waarin kinderen langdurig worden blootgesteld aan door bovengrondse hoogspanningslijnen opgewekte magnetische velden die gemiddeld over het jaar sterker zijn dan 0,4 microtesla.

Adviesaanvraag

De toenmalige staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu (het huidige Infrastructuur en Waterstaat) heeft de Gezondheidsraad gevraagd het advies uit 2000 te actualiseren en daarbij niet alleen naar leukemie te kijken, maar ook naar andere gezondheidseffecten. Dit eerste deeladvies gaat over kanker bij kinderen. In vervolgadviezen komen kanker en ziektes van het zenuwstelsel bij volwassenen aan bod.

Twee soorten onderzoek: naar afstand en naar magneetveldsterkte

De commissie Elektromagnetische velden van de Gezondheidsraad heeft de gegevens over een mogelijke relatie tussen de blootstelling aan magnetische velden die worden opgewekt door bovengrondse en ondergrondse elektriciteitslijnen en het optreden van kanker bij kinderen opnieuw en in meer detail geanalyseerd, met inbegrip van de meest recente onderzoeken. De meeste onderzoeken meten niet de exacte blootstelling van kinderen, omdat dat te complex

en tijdrovend is. In plaats daarvan wordt in sommige onderzoeken gekeken naar de afstand tussen de woning van het kind en de elektriciteitslijn, omdat met toenemende afstand de door de lijn veroorzaakte magneetveldsterkte afneemt en de afstand daarmee een indicatie geeft voor de magneetveldsterkte in de woning. In andere onderzoeken wordt de magneetveldsterkte in de woning bepaald door middel van berekeningen, metingen, of combinaties van beide.

Kinderleukemie

Alle onderzoeken bij elkaar duiden op een hoger risico op kinderleukemie naarmate de afstand kleiner en de magneetveldsterkte hoger is. Hierbij is het geschatte risico hoger naarmate de blootstelling aan magnetische velden nauwkeuriger is bepaald. Bij de meest representatieve blootstellingsschatting is de magneetveldsterkte bepaald in alle woningen waar het kind tussen geboorte en diagnose heeft gewoond. Bij kinderen die langdurig zijn blootgesteld aan een gemiddelde magneetveldsterkte van 0,3 tot 0,4

microtesla of meer, lijkt het risico op leukemie naar schatting ruim twee en een half keer zo hoog als bij kinderen die op het achtergrondniveau worden blootgesteld. Bij deze risicoschatting is er sprake van een aanzienlijke onzekerheid, maar de kans dat er in werkelijkheid geen verhoogd risico is, acht de commissie klein.

Deze nieuwe analyses bevestigen de eerdere conclusies van de Gezondheidsraad.

Andere vormen van kanker

Van andere vormen van kanker bij kinderen zijn alleen onderzoeksgegevens beschikbaar over hersentumoren en lymfomen, maar alleen voor hersentumoren zijn er voldoende gegevens om analyses uit te voeren. In onderzoeken met alleen afstand als blootstellingsmaat zijn geen aanwijzingen gevonden voor een verband met hersentumoren bij kinderen. In onderzoeken met magneetveldsterkte als blootstellingsmaat lijkt het risico op hersentumoren bijna anderhalf keer zo hoog bij kinderen die in hun woningen langdurig zijn blootgesteld aan gemiddelde magneet-

veldsterktes van 0,4 microtesla of meer. Bij deze risicoschatting is er sprake van een aanzienlijke onzekerheid en acht de commissie de kans dat de verhoging op toeval berust groter dan bij leukemie.

Conclusies

Uit de analyses van de commissie komen aanwijzingen voor een relatie tussen blootstelling aan magnetische velden rondom bovengrondse elektriciteitslijnen en het optreden van leukemie en wellicht ook hersentumoren bij kinderen. Als de resultaten worden samengevat in een door het Amerikaanse Environmental Protection Agency opgesteld classificatiesysteem voor oorzakelijkheid concludeert de commissie dat er voor leukemie en voor hersentumoren 'aanwijzingen voor een oorzakelijk verband' zijn met de blootstelling aan magnetische velden. Wel zijn de aanwijzingen bij hersentumoren zwakker dan bij leukemie. De bewijskracht voor beide typen tumoren is, mede doordat hiervoor in proefdieronderzoek geen

ondersteuning is gevonden, niet voldoende om te spreken van een 'waarschijnlijk' of 'bewezen' oorzakelijk verband.

Over het risico op lymfomen bij kinderen zijn onvoldoende gegevens beschikbaar om een uitspraak te doen over een oorzakelijk verband. Het valt niet uit te sluiten dat andere factoren die samenhangen met de aanwezigheid van bovengrondse elektriciteitslijnen een rol spelen. In onderzoeken is daarvan tot nu toe echter niets gebleken. Ook is niet uit te sluiten dat toeval een rol speelt, met name bij de bevindingen over hersentumoren.

Aanbevelingen

De commissie ziet in de huidige stand van wetenschap geen aanleiding de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat te adviseren het beleid met betrekking tot bovengrondse hoogspanningslijnen te heroverwegen. Omdat er aanwijzingen zijn voor een oorzakelijk verband tussen blootstelling aan magnetische velden en een verhoogd risico op kinderleu-

kemie en hersentumoren, en magnetische velden niet tegengehouden worden door bodem of bouwmaterialen, geeft de commissie vanuit gezondheidskundig oogpunt de staatssecretaris in overweging om het beleid uit te breiden naar ondergrondse elektriciteitskabels en andere bronnen van langdurige blootstelling aan magnetische velden uit het elektriciteitsnetwerk, zoals transformatorstations en transformatorhuisjes.

De Gezondheidsraad, ingesteld in 1902, is een adviesorgaan met als taak de regering en het parlement 'voor te lichten over de stand der wetenschap ten aanzien van vraagstukken op het gebied van de volksgezondheid en het gezondheids(zorg)onderzoek' (art. 22 Gezondheidswet).

De Gezondheidsraad ontvangt de meeste adviesvragen van de bewindslieden van Volksgezondheid, Welzijn en Sport; Infrastructuur en Waterstaat; Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De raad kan ook op eigen initiatief adviezen uitbrengen, en ontwikkelingen of trends signaleren die van belang zijn voor het overheidsbeleid.

De adviezen van de Gezondheidsraad zijn openbaar en worden als regel opgesteld door multidisciplinaire commissies van – op persoonlijke titel benoemde – Nederlandse en soms buitenlandse deskundigen.

U kunt dit document downloaden van www.gezondheidsraad.nl.

Deze publicatie kan als volgt worden aangehaald:

Gezondheidsraad. Hoogspanningslijnen en gezondheid deel I: kanker bij kinderen. Den Haag: Gezondheidsraad, 2018; publicatienr. 2018/08.

Auteursrecht voorbehouden

Verzonden: Dinsdag 9 oktober 2018 13:40

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik ben eigenaar van een woning, die zeer dicht (ca.50m) bij de huidige hoogspanningsleiding in Muiderberg ligt

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie de twee bijgevoegde bijlages.

Reactie

Zienswijze betreffende Hoogspanningsverbinding 380 KV Diemen-Lelystad

Aan: Bureau Energieprojecten

Van:

Muiderberg, 9-10-2018

LS,

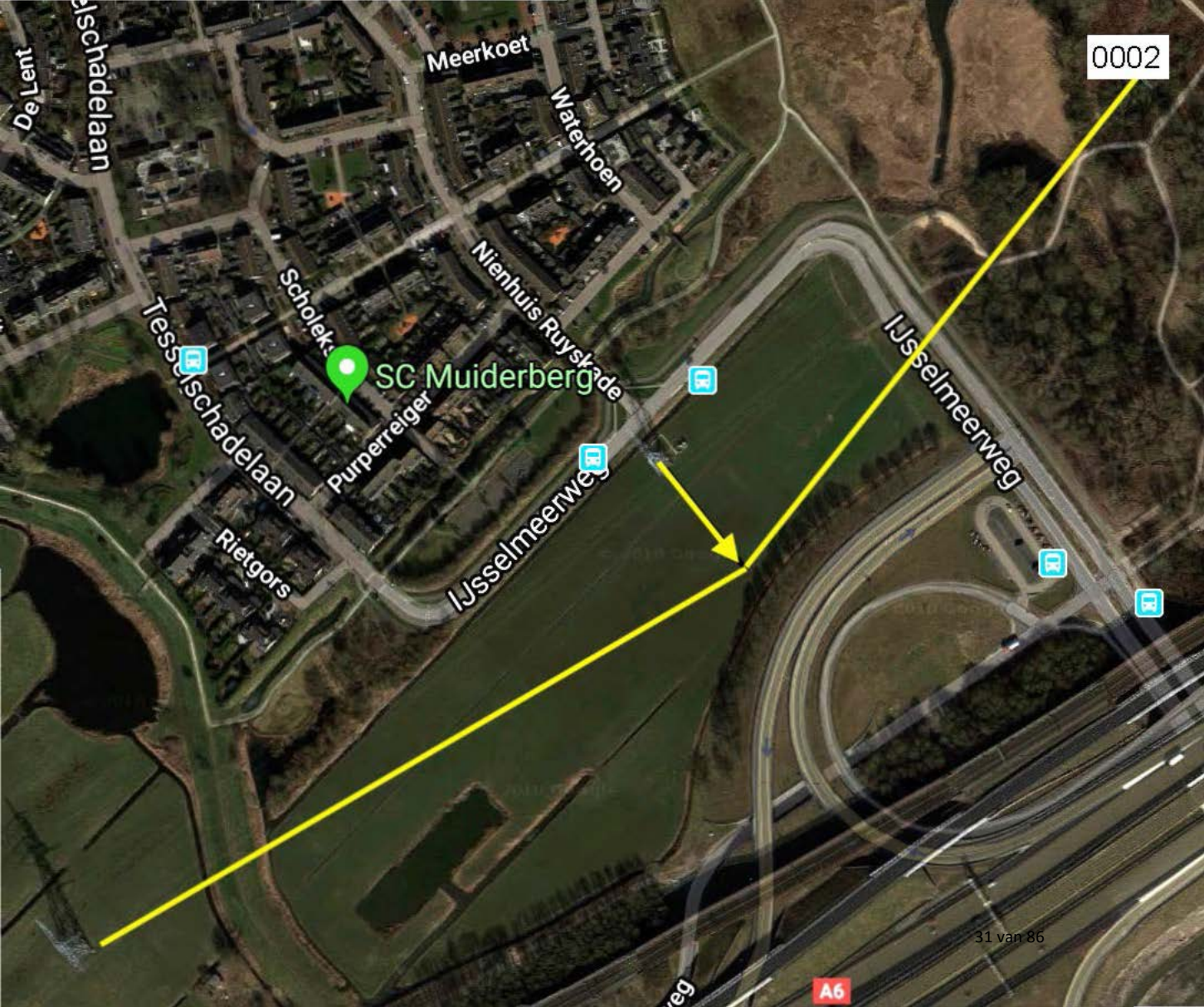
Op 9 oktober is in Muiderberg een voorlichtingsavond gepland over de vernieuwing van de hoogspanningsleiding Diemen Lelystad. Helaas ben ik die avond verhinderd om daar aan de discussie deel te nemen. Daarom wil ik graag - als eigenaar van een pand dat zeer dicht (ca. 50 m) bij de hoogspanningsleiding ligt – per email de volgende zienswijze indienen.

Is het mogelijk om de nieuwe verbinding verder van de woonwijk af aan te leggen, door een van de (nieuwe) masten dichterbij de snelweg te bouwen?

Bijgevoegde illustratie geeft aan hoe met zo'n verplaatsing de afstand tot de huizen toeneemt. Omdat ik heb begrepen dat het magneetveld sterk afneemt met de afstand, zouden daarmee veel potentiële problemen kunnen worden voorkomen. Vooral van belang omdat de laatste wetenschappelijke publicaties naar de invloed van hoogspanningsleidingen indicaties geven dat er wel degelijk een (lichte) toename is van leukemie gevallen bij hoogspanningsleidingen!

Ik hoor graag hoe de verdere procedure zal verlopen.

Hoogachtend,

0002

SC Muiderberg

A6

Verzonden: Vrijdag 12 oktober 2018 11:38

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik woon dichtbij de hoogspanningsverbinding. Er is een berekening gemaakt van de magneetstraling. Ik wil dat de magneetstraling gemeten wordt. Ik denk dat er geen degelijk onderzoek is gedaan naar de gevolgen van magneetstraling voor de volksgezondheid. Er wordt gesproken over een veilige zone van 120 meter. Op welk onderzoek is deze afstand gebaseerd?

Reactie

Verzonden: Vrijdag 12 oktober 2018 11:40

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik woon dichtbij de hoogspanningsverbinding. In de notitie reikwijdte en detailniveau wordt gesproken een indicatieve zone van 120 meter vanaf de hartlijn van de verbinding. Ik wil graag weten wat de specifieke zone is van straling op mijn woning. Ik wil dat er onderzoek wordt gedaan naar het effect is van de ophoging van de capaciteit van de hoogspanningsverbinding op de individuele woningen. Specifiek de magnetische straling.

Reactie

Verzonden: Maandag 15 oktober 2018 13:59
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

al gestarte werkzaamheden ter voorbereiding op de 380kv verbinding. In 2017 zijn in het Flevobos te Lelystad al grote delen groen gekapt en verwijderd.

Op de door mij gestelde vragen hoe en waarom is nimmer een toelichting ontvangen. Flevolandschap reageerde dat zij deze werkzaamheden in opdracht hebben uitgevoerd. Deze bos delen zijn voor mij/ons, als direct belanghebbende, een belangrijke geluidswerende wal tussen de A6 en ons huis. Tennet heeft op mijn vragen gereageerd dat ik mij maar bij de consuwijzer moest vervoegen.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wat ik verwacht van de overheid is dat zij voor het starten met de uitvoering van hun plannen de belanghebbende betreft en daar niet aan voorbij gaat.

Gezien het feit dat we dicht bij de hoogspanningsverbinding woonachtig zijn, wil in de MER kunnen terug lezen hoe hoog de elektromagnetisch straling is.

En tevens waar en hoe de (gezondsheid) risicozones er uitzien. Dit niet in algemeenheden maar toetsbaar vanaf mijn woning en niet alleen in pieken maar ook over een lagere periode. Effecten van langere blootstelling (15jaar) aan de straling >micro Tesla 0,4.

Reactie

Verzonden: Dinsdag 16 oktober 2018 16:00
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat: Concourslaan
Huisnummer: 17
Postcode: 9727 KC
Woonplaats: GRONINGEN
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Gasunie Transport Services BV
Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Nee, echter graag willen wij betrokken worden bij de door u voorgenomen plannen

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De aanwezigheid van hoge druk aardgastransportleidingen

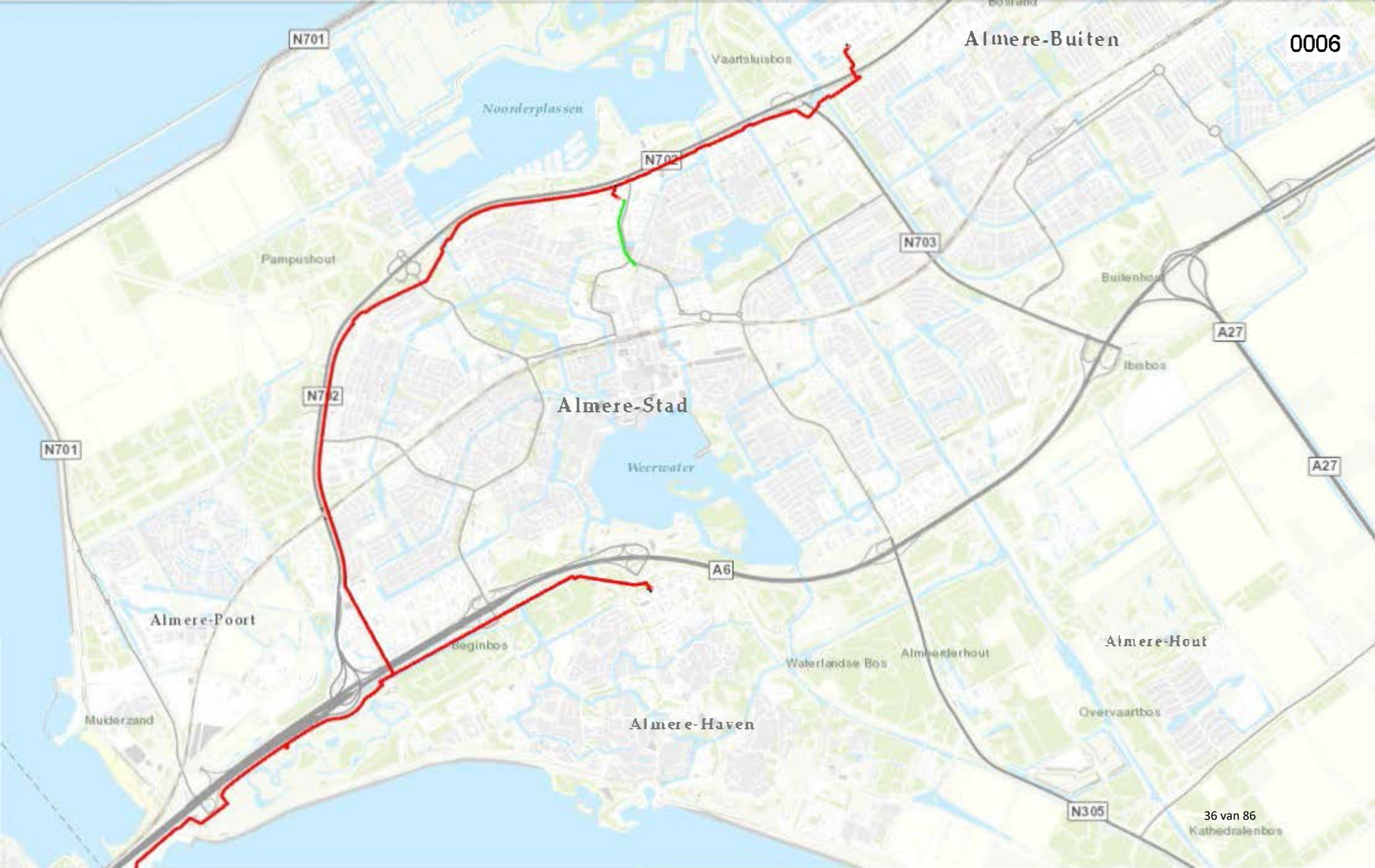
Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, de aanleg van hoogspanning nabij onze hoge druk aardgastransportleiding is niet altijd verenigbaar.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Graag zouden wij in overleg met u willen treden, u kunt hiervoor contact opnemen met de heer _____ via email: _____

Reactie

N701

Almere-Buiten

0006

Vaartsluisbos

Noorderplassen

N702

Pampus

N703

Buitenhout

A27

Ibisbos

N72

Almere-Stad

Weerwater

A27

N701

A6

Almere-Poort

Beginbos

Waterlandse Bos

Almeerderhout

Almere-Hout

Muiderzand

Almere-Haven

Overvaarbos

N305

36 van 86
Kathedraalbos

Verzonden: Woensdag 17 oktober 2018 16:14
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik woon langs de hoogspanningsverbinding, bij paal . Ik heb begrepen dat de huidige masten blijven bestaan terwijl de stroomsterkte van de hoogspanningslijn wordt verhoogd. Ik wil dat bij de aanpassing van de verbinding de oude vakwerkmasten worden afgebroken en vervangen worden door de nieuwe masten zoals die overal in Nederland worden gebouwd. Naar mijn mening heeft de vormgeving van de nieuwe masten een gunstiger effect op de magneetstraling.

Reactie

Verzonden: Woensdag 17 oktober 2018 16:15
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik heb het vermoeden dat bij het ophogen van de hoogspanningsverbinding het stralingsniveau zal toenemen. Ik wil dat de huidige straling bij mijn woning wordt gemeten voor en na de ophoging van de hoogspanningsverbinding. Ik wil niet dat de magneetstraling na het ophogen van de verbinding hoger wordt.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 07:32

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

-

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

De gezondheid van mij en mijn gezin kan door het ontwerpbesluit worden geraakt. Dat geldt ook voor de waarde van mijn woning en mijn woongenot in de wijk.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Het voornemen betreft verplaatsing van slechts dertien masten.

Niet de gehele hoogspanningslijn dient niet te worden verlegd, alleen het stuk door de woonkern van filmwijk, parkwijk en tussen de vaarten.

Indien de leidingen over dit traject langs de buitenrand, c.q. langs de snelweg A6 gelegd worden, zal niet alleen nu, maar ook voor de komende 40 jaar de discussie ten aanzien van hoogspanningskabels door woonwijken worden voorkomen.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 07:36

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Er wordt te optimistisch gerekend met een netbelasting van 30%. Het is naar mijn mening geen reëel beeld omdat de netbelasting per moment variabel is en met de komst van meer windparken en het sluiten van kolencentrales zal toenemen.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De verwachtingen zijn naar mijn mening te theoretisch en speculatief en worden nergens met cijfers onderbouwd. RIVM kan niet voorzien in grafieken welke zijn voorzien van een schaalverdeling.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Mijn belang is mijn veiligheid, gezondheid die ik aan de hand van de verstrekte gegevens niet kan verifiëren. Graag wil ik inzicht in de actuele en historische netbelasting.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik kan geen goede verklaring zien waarom de leidingen niet ondergronds gelegd kunnen worden. Ik ben van mening dat de leidingen niet door de stad heen gelegd moeten worden.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 07:39

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Berekeningen vinden plaats op basis van een gemiddelde en op 30% van de capaciteit. In werkelijkheid is sprake van piekbelastingen en dalingen. Ik wil graag berekeningen zien die zijn gebaseerd op piekbelastingen en ook rekening houden met toekomstige ontwikkelingen. Ik mis inzicht in de werkelijke belasting van de hoogspanningslijn, waardoor het als particulier onmogelijk is controle uit te oefenen op beloofde waarden. Zeker gezien de afname van kolen en gas is heb ik de indruk dat wij als particulier achteraf belazerd uitkomen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik woon met mijn gezin en drie jonge kinderen op 40 meter van de mast. Ik stel de veiligheid en gezondheid van mijn kinderen op de eerste plaats.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik wil dat wij als particulier real-time en historisch inzicht krijgen in de belasting van de hoogspanningslijn.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 07:41

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

-

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ons is door de gemeente Almere in het verleden voorgehouden dat de hoogspanningslijn verplaatst zou worden naar de IJsselmeerdijk of de snelweg A6. Nu is sprake van een veranderde situatie met meer belasting op de bestaande hoogspanningslijn.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ons huis ligt binnen de magneetveldzone. Door de aanpassingen aan het netwerk is voor ons niet inzichtelijk wat hiervan de gevolgen zijn, nu en in de verdere toekomst.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De deze straat verspringt en sommige woningen hebben een aanbouw waardoor de huizen dichterbij de masten staan dan andere. Dit is ook het geval bij mijn woning. In de voorlichting wordt gesteld dat de straling wordt berekend en niet feitelijk wordt gemeten. Het zou mij geruststellen als de straling feitelijk gemeten wordt en voor mij inzichtelijk is.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 08:33

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik wil dat onderzocht wordt hoe sterk de huidige straling binnen het bestaande magneetveld is. Daarna wil ik weten hoe sterk de straling binnen het nieuwe magneetveld wordt. Ik constateer dat het magneetveld na de verhoging van de hoogspanningsverbinding smaller wordt maar ik vraag mij af of de straling in het smallere veld hoger wordt.

Daarnaast wil ik dat de mogelijkheid van verplaatsen van de hoogspanningsverbinding, zodanig dat hij om de woonwijk heen gaat, nauwkeurig wordt onderzocht.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 08:35

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres

Als: Particulier

Mede namens:

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij willen dat de mogelijkheid wordt onderzocht om de vakwerkmasten 45 tot en met 64 te vervangen door moderne hoogspanningspalen die nu op meerdere plaatsen in Nederland worden toegepast. Deze palen zijn hoger. Wij willen weten wat het effect is van deze palen op het geluid en de magnetische straling in vergelijking met de draden aan de huidige masten. Concreet gaat het om drie onderzoeksvragen:

- Wat is de straling en geluid nu?
- Wat is de straling en geluid in de voorgestelde oplossing?
- Wat is de straling en geluid in de door ons voorgestelde oplossing?

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 08:37

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij willen dat de bestaande masten blijven bestaan. Hoogte en vorm vinden wij prima. Wij willen geen hogere masten. Wij willen dat de geluidsoverlast van de draden door de verhoging van de stroomsterkte, niet groter wordt.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 19 oktober 2018 08:38

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Het gaat over de gezondheid. In 2000 is door de gemeente Almere, de ontwikkelaar en de makelaar verteld dat de hoogspanningsverbinding ondergronds zou gaan. Ik heb nu begrepen dat dat niet kan. Daar twijfel ik aan.

In 2005 en 2006 is toegezegd dat de hoogspanningsverbinding langs de A6 zou gaan lopen en uit de woonwijken zouden verdwijnen.

Ik wil dat de gezondheidsrisico's van de magneetvelden worden onderzocht. Het gaat mij over de magneetvelden van de hoogspanningsverbindingen in combinatie met straling die afkomt van mobiele telefonie zendmasten.

Reactie

Verzonden: Maandag 22 oktober 2018 15:45

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Kan het plaatsten van meerderen hoogspanningskabels niet op een groene energie manier opgelost worden d.m.v. wind of Zonne energie ?

Kunnen de masten niet verplaatst worden???Of de kabels onder de grond (minder risico op gezondheidsklachten en waarde vermindering van de eigenwoning)?

Is er wel genoeg gezocht naar andere oplossingen (Out of the Box denken)?

Is de gemeente Almere al accoord hiermee ?? of heeft zij niet te zeggen op dit vlak ? (ik weet het niet).

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Aan gezien wij direct aan de hoogspanningsmasten wonen en het stralingsniveau , gaat omhoog als er meerderen hoogspanningskabels bijkomen waardoor het risico op ernstige ziektes groter wordt dit omdat wij precies in de midden zitten van de spreiding van het stralingsniveau wonen . Kort gezegd zijn we dus bang voor gezondheids -klachten m.b.t. de uitbreiding d.m.v. meerderen hoogspannings kabels te plaatsten. tweede de verwachte waarde daling van de eigenwoning en of het totaal niet meer te verkopen is omdat het stralingsniveau dan hoog (te hoog) is .Zowel de financiële kant als de gezondheidskant stel ik dan Tennet aanspakeijk

Reactie

Verzonden: Maandag 22 oktober 2018 16:26
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats:
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Zienswijze: Magneetveldzone breder na verzwaring capaciteit van 2,5 KA naar 4 KA

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Zienswijze: Magneetveldzone breder na verzwaring capaciteit van 2,5 KA naar 4 KA

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Zienswijze: Magneetveldzone breder na verzwaring capaciteit van 2,5 KA naar 4 KA

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Nee

Reactie

Bureau Energieprojecten van het ministerie van EZK ontvangt uw zienswijzen bij voorkeur digitaal.

Dat kan via www.bureau-energieprojecten.nl onder 'Diemen-Lelystad 380 KV'

Bureau Energieprojecten

Inspraakpunt Hoogspanningsverbinding 380 KV Diemen Lelystad

Postbus 248

2250 AE Voorschoten

Zienswijze: Magneetveldzone breder na verzwaring capaciteit van 2,5 KA naar 4 KA

Geachte heer / mevrouw,

Wij wonen in de directe nabijheid van de hoogspanningslijnen/masten in de Filmwijk in Almere en maken ons ernstige zorgen omtrent de geplande capaciteitsuitbreiding van 2.5 KA naar 4 KA met de huidige Donaumasten. In tegenstelling tot wat er is verwoord tijdens de informatieavond in Almere (18 Oktober 2018) verwachten wij dat de huidige magneetveldzone wel degelijk breder wordt na uitbreiding van de 380 KV verbinding.

In de folder "Beter Benutten bestaande 380 KV (oktober 2018)" wordt geschreven dat door toepassing van andere geleiders de magneetveldzone smaller wordt of gelijk blijft na uitbreiding. Tijdens de informatieavond in Almere werd ons verteld dat dit komt door de volgorde van HTLS fasegeleiders onderling te wisselen in de hoogspanningsmasten. In het "Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau Milieueffectrapport Beter Benutten Bestaande 380 KV Diemen - Lelystad" ontbreekt echter de technische onderbouwing hiervan, het transponeren wordt hier zelfs helemaal niet vermeld.

In een vergelijkbaar capaciteit uitbreidingsproject in België van 2 KA naar 4 KA, wordt in een Arcadis-rapport "Kennisgeving Project MER-Vervanging geleiders van Avelgem tot Avelin, (BE0116.000893 - Januari 2017)" vermeld op pagina 58 dat bij Donaumasten het transponeren minder evident is en levert niet het noodzakelijk voordeel op voor wat betreft magneetvelden.

Daarom willen wij in de te starten MER-procedure een degelijke magneetveldzone vergelijking zien van de huidige situatie (niet-getransponeerd) met toekomstige situatie (getransponeerd) voor de volgende elementen:

- Capaciteit van de verbinding
- Jaarlijkse maximale stroom
- Gemiddelde stroombelasting

De uitkomst van de vergelijking met de gemiddelde stroombelasting in de MER procedure moet aantonen of de magneetveldzone inderdaad smaller wordt of gelijk blijft bij de capaciteitsuitbreiding van 2,5 KA naar 4 KA met de bestaande Donaumasten.

Als blijkt uit de MER procedure dat de magneetveldzone breder wordt in de woonwijken in de directe nabijheid van de hoogspanningslijnen, dan is een oplossing alleen daar de Donaumasten te vervangen door Wintrackmasten (inclusief transponeren).

Graag willen we een bevestiging van deze mail en op de hoogte gehouden worden van verdere ontwikkelingen.

M.v.gr.,

Verzonden: Woensdag 24 oktober 2018 12:29
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

niet bekend

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Gezondheid van Mensen

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Woonachtig binnen 100 meter van de hoogspanningslijn

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

verleggen tracé op termijn

Reactie

L.S.

Graag wil ik mijn zienswijze indienen in verband met de aanpassing van genoemde hoogspanningsverbinding 380 kV Diemen-Lelystad.

Vanuit allerlei oogpunt kan ik begrijpen, dat voor de korte termijn een aanpassing van de bestaande lijn een nuttige en minst dure oplossing is voor het capaciteitsprobleem op het elektriciteitsnet.

Alleen; de huidige verbinding loopt wel dwars door flink bebouwd gebied in Muiderberg en Almere. In dit gebied wonen veel mensen en kinderen, die hier wonen, werken en naar school gaan. Mijn kleinkinderen wonen en gaan naar school binnen 100 meter van deze hoogspanningsverbinding en verblijven dus bijna 24/7 binnen het magnetisch veld hiervan. Kunnen Tennet en de overheden garanderen, dat zij hier veilig kunnen opgroeien tot gezonde volwassen mensen?

En wat betekent de versmalling van het magnetisch veld. Natuurlijk is het mooi, dat minder woningen geraakt gaan worden.

Maar worden de 'objecten' (scholen, woningen en kantoren), die binnen het magnetisch veld blijven, door de aanpassingen niet zwaarder belast?

Reeds 10 jaar geleden startte Tennet al een onderzoek naar verlegging van dit gedeelte van het tracé, maar heeft destijds hiervan afgezien.

Graag zou ik willen weten waarom verleggingsplannen toen geen doorgang vonden en ik stel voor om alsnog te onderzoeken of een tracé aan de rand van de polder (om Almere heen) geen optie is: Als het ware een rechte lijn tussen Diemen en de Oostvaardersplassen trekken en daar verbinden aan de bestaande lijn om Lelystad verder te ontzien.

Zolang niet duidelijk is, wat een hoogspanningsverbinding doet met de gezondheid van mensen, zou het zekere voor het onzekere genomen moeten worden is mijn mening.

Dan maar meer laten betalen door de grootverbruikers en uiteindelijk de consument.

Als financieel besparing wordt gezocht door overheden en Tennet, zouden zij intern de (salaris-)kosten eens onder de loep kunnen nemen en niet spelen met gezondheid van Nederlandse burgers.

Ik wens degenen, die uiteindelijk de besluiten hierin nemen, heel veel wijsheid toe.

Met vriendelijke groet,

Verzonden: Woensdag 24 oktober 2018 12:51
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Organisatie

Organisatie: nvt

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

niet bekend

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Hoogspanningsmasten staan in mijn woonomgeving

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

misschien later in het plan

Reactie

Vraag betreft hoogspanningsverbinding 380 kv Diemen -Lelystad

Inspraak zienswijze

24-10-2018

Geachte mevr/Hr

Ik zou graag info willen ontvangen betreft de mogelijke beslissing om met hoogspanningsmasten verder te gaan.

Is /wordt de mogelijkheid bekeken om in plaats van hoogspanningsmasten het roer om te gooien en de masten in de polder te verwijderen en daarvoor in de plaats een ondergronds net aan te leggen.?

De kabels kunnen in het zelfde gebied door de polder ingegraven worden waar nu de masten staan en in verband met de verzakking van de grond zal een kabel goot op kessen aanlegt moeten worden .

(Dit is geen nieuw idee omdat het al een aantal keren toegepast is in onstabiele grond)

Het grote voordeel is dat de woonomgeving niet belast word door inductie/magnetische velden.

De landschap vervuiling is verdwenen.

Economisch gezien is het ontbreken van de hoge onderhoudskosten aan de masten.

Graag uw visie

Met vriendelijke groet

Verzonden: Vrijdag 26 oktober 2018 00:35
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

nvt

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

nvt

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, door verbreding A6 moesten we onze paardenwei van de gemeente verplaatsen naar een andere plek in het spanningsveldbos te Almere. De nieuwe plek is aangewezen door de gemeente. We staan nu NOG dichterbij de spanningsmasten dan we voor deze periode stonden. Niet bevordelijk voor de gezondheid van onze dieren. We staan daar nu 2 jaar en sinds oktober krijgen we te horen dat er veranderingen gaan plaats vinden in het magneetveld van de spanningskabels boven onze paardenwei. Verder willen wij graag weten: Hoe worden deze werkzaamheden uitgevoerd zonder onze dieren te hinderen in hun dagelijkse bestaan (uitvoerend werk) en hun gezondheid (magneetveld verandering).

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Het magneetveld wordt smaller maar wordt dit ook krachtiger. Is dit magneetveld schadelijker voor de dieren die hier staan op mijn stek en schadelijk voor de dieren die hier in de natuur wonen. Er gaan wederom grote vrachtwagens rijden in het beginbos van Almere (volgens uw foto in een magazine over de werkzaamheden die gaan worden uitgevoerd) . Deze plek is nog aan het herstellen ivm de verbreding van de A6. Wat zijn de consequenties voor dit gedeelte van het bos naar aanleiding van stuk rijden van de grond en vernieling/vernietiging van het bosgedeelte. Het kan toch niet de bedoeling zijn dat wij een huis kopen aan een bos en dat dit bosgedeelte meerdere jaren achtereenvolgend kapot wordt gemaakt om de A6 te verbreden, een weg aan te leggen voor een toekomstige wijk na de Floriade en door het aanpassen/vervangen van de spanningsmasten. Graag willen wij meer weten over de consequenties omtrent deze werkzaamheden en of een smaller magneetveld ook krachtiger wordt, ook gedurende onweer (onweer heeft al een eigen magneetveld en in de buurt van een spanningskabelpaal kan dit nog meer versterkt worden).

Verzonden: Vrijdag 26 oktober 2018 01:38

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

nvt

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

nvt

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, zoals al eerder aangegeven via een eerder verstuurd bericht via dit kanaal : verstuurd 26-10-2018

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Ik heb een dieren/paardenweide in het spanningsveldbos te almere. Hier hangen camera's om het welzijn van de dieren in de gaten te houden. Wordt het bereik van deze camera's verstoord door dat het magneetveld veranderd gedurende de werkzaamheden danwel na de werkzaamheden op de lange termijn.

Reactie

Verzonden: Vrijdag 26 oktober 2018 19:38

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Fijn stofmeting voor en na ingebruikname.

Gevolgen voor bebouwing met qua verblijf een (semi-)permanent karakter onder de hoogspanningslijn.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Spanningsveld 5. Stadsweide.

Reactie

Verzonden: Dinsdag 30 oktober 2018 14:18

Onderwerp: Zienswijzeformulier

Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Ja, betreffende huidige en toekomstige elektrische en magnetische veldsterkte.

Ja, betreffende invloed elektrische en magnetische inwerking op fijnstof.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Wisselwerking elektrische en magnetische velden op fijnstof en de gezondheidsaspecten daarvan

Gezondheidsaspecten van overschrijding van de geadviseerde maximale magnetische veldsterkte

Het ontbreken van een norm voor elektrische veldsterkte waardoor met gezondheidsaspecten daarvan in het geheel geen rekening wordt gehouden

Het ontbreken van modellen voor de berekening van de nieuwe magnetische veldsterkten bij de verlaagde hoogspanningsleidingen op ons deel van het traject

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Onze gezondheid kan (ernstig) worden geschaad. Nu al vallen wij binnen de 'gevaarzone' van 120 meter op ons deel van het traject en wij zijn hieraan al meer dan 40 jaar blootgesteld. Verdubbeling van de stroomdoorvoer zal globaal tot een verdubbeling van de veldsterkten leiden. Een verschuiving van de fasen door de leidingen zou dit effect moeten compenseren. Daar geloven wij helemaal niets van. Een beperkte reductie lijkt acceptabel maar een meer dan 50% reductie lijkt wishful thinking, is nog nergens aangetoond en zeker niet bij de verlaagde ophanging zoals op ons deel van het traject.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij hebben ernstige bezwaren tegen de lichtzinnigheid waarmee hier met onze gezondheid wordt omgegaan.

Muiderberg ligt in een hoek tussen de A6 en de A1 en op geringe afstand daarvan en heeft een van de hoogste fijnstofconcentraties in Nederland.

De wisselwerking tussen hoogspanning en fijnstof is bekend maar de gezondheidsrisico's daarvan zijn (zeker ter plaatse) nauwelijks onderzocht.

Alle metingen zijn gebaseerd op gemiddeld 30% benutting van de capaciteit en in een

niet-ioniserende omgeving. Als de lijnen slechts voor 30% benut zouden worden zou er geen aanleiding zijn om de capaciteit te verdubbelen. We mogen er dus van uit gaan dat dit percentage in de praktijk aanzienlijk hoger ligt en daarmee nu al de veldsterkten en de gezondheidsrisico's hoger liggen dan waarvan in de berekeningen wordt uitgegaan. Daar bovenop wordt de doorvoercapaciteit nu nogmaals verdubbeld. Bij een hoge luchtvochtigheid knettert het er hier lustig op los. De gezondheidsrisico's van deze ionisatie zijn nauwelijks onderzocht, maar kennelijk wel aanwezig, waarom zouden ze anders genoemd worden bij de grondslag voor de berekeningen.

Reactie

Verzonden: Donderdag 1 november 2018 21:37
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

nee

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja, zie bijgevoegd document

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja, ik woon nabij de leidingen en heb belang bij een gezonde en mooie leefomgeving.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

De voorlichtingsavond in hotel van der Valk in Almere was zeer goed verzorgd. De mensen waren behulpzaam en deskundig. Complimenten voor hun inzet en de organisatie van de avond.

Reactie

Zienswijze hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad

25 oktober 2018

Geachte heer/mevrouw,

Tijdens de zeer goed verzorgde voorlichtingsavond in het van der Valk hotel in Almere heb ik informatie kunnen inwinnen over de achtergrond van het project. Tennet wordt wettelijk geacht de hoofdadere van het stroomnet zo effectief mogelijk te beheren. De op handen zijnde operatie vindt zijn oorsprong in de wens wisselingen in stroomaanbod goed te kunnen opvangen. Een uitbreiding van de capaciteit is daarvoor noodzakelijk. Dat is het technische deel van het verhaal.

Voor effectief beheer is het echter ook van belang strategisch oog te hebben voor andere zaken dan de technische. Deze kunnen de technische namelijk op termijn beïnvloeden. Het is niet meer van deze tijd alleen met een technische en financiële bril naar onderwerpen te kijken die de samenleving raken. Menig publicatie van de overheid zelf wijst daar op. De "eigenheid der dingen" vraagt gelijke aandacht met de technische.

Aandacht voor de omgeving en gebruikers daarvan dient daarom hoog in het moderne vaandel te staan. Alleen een slagader in stand houden zonder oog te hebben voor het oordeel van de burger over die slagader is ouderwets denken. De toekomst moet onderdeel uitmaken van het plan.

Welk bestuur van een energiereus wil zich gedragen als een trage reus? Welk bestuur van een groeiende stad wil straks de verantwoordelijkheid dragen voor een stad die doorklieft wordt door een stalen snoer met twijfelachtige gezondheidsreputatie? Wie wil haar architectonische skyline verstoord zien worden door ontsierende draden en constructies? Wie wil haar Floriade en de toekomstige woonwijken verward zien raken in striemende snijdraden? Geen bestuurder zal daarvoor de verantwoordelijkheid willen dragen en daarom is het nu tijd om in actie te komen. Een overheid die bij het openbaren van problemen met de handen in de lucht staat of wijst naar andere overheidsinstanties, heeft zitten slapen of was op zijn zachts gezegd bezig met de verkeerde onderwerpen. Zo'n overheid zal tegen die tijd afgeschilderd worden als een falende overheid. Nu is daarom het moment om in actie te komen ten einde in de nabije toekomst met opgeheven hoofd verantwoording te kunnen afleggen.

Een ideaal beeld laat zich makkelijk schetsen. Op de plaats van de huidige masten en draden komt ruimte vrij voor woningen, economische activiteit en vermaak. Een waterverbinding tussen Weerwater, Hoge en Lage Vaart en richting Almeerder strand (incl. het gebied "de Voortuin"), geflankeerd door karakteristieke panden zou een prachtig beeld van de stad opleveren. Naast bouwen aan de randen van de stad, zoals nu gebeurt, komt er dan ook ruimte voor invlechting, die zeer gewild zal zijn en die bestaande wijken en gebieden verrijkt. Toename van woongenot, stijgend toerisme en een stijlvol beeld van de stad zullen het gevolg zijn. De slagader voor de

stroomvoorziening kan daarin geïntegreerd worden. Hetzij via een wijziging van het tracé via de nieuw verlegde snelweg, hetzij via een geïntegreerde methode met de net genoemde nieuwe waterverbinding.

De gedachte dat ondergronds plaatsen van de leidingen duur is en beperkingen veroorzaakt bij storingsinterventies stamt uit het oude denken dat uitgaat van “onbereikbaar ingraven”. Als we onszelf tegenwoordig echter in staat achten plastic uit de oceaan te vissen en puin uit de ruimte te verwijderen, moeten er toch ook mogelijkheden bedacht kunnen worden om zowel aan de belangen van Tennet te voldoen als aan de belangen van bewoners en stadsbestuur.

Energie is belangrijk en bijkans de meest bepalende factor in een samenleving. Daarmee hoeft zij echter niet de meest beeldbepalende factor te zijn. Laat alle betrokkenen de handen in een slaan om een beter plan te maken dan alleen een technische upgrade. Een scenario waarbij én technische eisen én omgevingswensen worden ingelost is haalbaar. Geld zal zeker een rol spelen, maar vraag op z'n minst de omgeving om mee te werken en mee te financieren aan ideale en creatieve oplossingen. U zult versted staan welk een kracht er dan los komt ten voordele van fraaie en effectieve energievoorziening.

Tennet is bepaald niet als enige verantwoordelijk voor dit samenstel van factoren. Het zou Tennet, als stabiele en strategische factor in het geheel, echter sieren het initiatief te nemen tot een brede blik op de materie of een platform te bieden dergelijke initiatieven te beproeven.

Met vriendelijke groet,

[Handwritten signature]

Verzonden: Maandag 5 november 2018 17:18
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Onjuistheden weet ik zo niet , wel zaken die achterwege zijn gelaten of geen rekening mee gehouden is.

- Energievelden
- Gevolgen lange termijn mbt gezondheid/welzijn.

- Bijzondere situatie van Almere , waar als eerste de palen/torens stonden, weliswaar kleinere capaciteit stroom overbrenging op de kabels maar waar toch er bewust is gekozen om te dicht hierop te laten (Huizen,etc) bouwen. (Bestemmingsplannen hadden dit nooit toe mogen laten) deze situatie wordt nu ook niet meer geaccepteerd /toegelaten. Dus daarom ben ik van mening dat er nu vanuit jullie kant meer gedaan moet worden mbt grotere mate van zekerheid , dan alleen te kijken naar kosten. Wanneer zowel het Ministerie , gemeente en TenneT de kosten dragen dan is het echt te betalen. Zie hieronder als laatste beschreven; mijn oplossing !

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Ja , energievelden zijn niet meegenomen, er wordt alleen maar gecommuniceerd over de magneetvelden. En aangezien wij met ons(onze huizen) vanaf de midden kern stroom(hoogspannings)toren binnen 50 meter afstand zitten is dit een zeer belangrijk punt ! Daarbij is nu al met de huidige capaciteit die door/over de kabels/leidingen loopt de stroom zelf met het blote oog waarneembaar wanneer je met een paraplu onder/in de buurt van de kabels loopt. Tussen de armen van de paraplu zie je gewoon blauwe stroomstootjes heen & weer gaan. Dus sowieso denk ik dat wij het er allemaal over eens zijn dat dit niet goed is/kan zijn voor de veiligheid -gezondheid van mensen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

ja , zie bovenstaand.

Wanneer jullie voor grotere zekerheid wilden gaan, dan zou het gehele energieplan/torens omgelegd moet worden naar de buiten randen van Almere. Dit is te kostbaar en wordt ook niet voorgeschreven door het Ministerie, dus zal dan ook niet geopperd worden als ideaal idee vanuit TenneT, etc.

Graag daarom onderzoek instellen en uitkomsten energievelden meenemen alvorens een definitief besluit te nemen. (Bezint eer ge begint !)

% Niemand zit te wachten op toekomstige (gezondheid) claims , we moeten voor de grootst mogelijke zekerheid gaan !

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

- Ook niet gekeken naar gevolgen voor natuur/dierenwelzijn.

- Alle door jullie aangedragen zienswijzen zijn (of) gerelateerd aan oude gegevens/data. (Almere is een uitzondering mbt bv. destijds goedgekeurde bestemmingsplannen).

- Geen 100% wiskundige zekerheid mbt hetgeen jullie willen gaan doorvoeren, mede door verschillende variabelen en ook de gevolgen die hieraan ten grondslag liggen op lange termijn voor mens/dier. (Gezondheid).

- Zoals bij ons het geval is , zal de verhoging van de bestaande torens waar het voorzorgbeleid niet goed/ideaal voor is ...de beste oplossing zijn. Door de torens te verhogen zal het spanningsveld (magneet&energie) smaller worden en dus ook beter zijn voor mens en dier. Zo voorkom je zeker dat mens /dier hier lange tijd aan blootgesteld kan worden. Het gebied waar de torens verhoogd zouden moeten worden ligt grotendeels tussen de lage en hoge vaart in Almere. (Vanaf Zwaluwpad tot aan Escherpad)

Zeker daarbij ook meegenomen het kinderdagverblijf (ligt ook binnen de 50 mtr) en de gevestigde school. Daar worden mensen/kinderen langdurig blootgesteld !!!

Reactie

Verzonden: Woensdag 7 november 2018 12:19
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier
 Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Min. EZK gaat er in de notitie vanuit dat de aanleg van een nieuwe verbinding, als vervanging van de huidige niet doelmatig is, met als argument dat dit drie tot vier keer zo duur is. Deze investering voor een periode van vijf jaar lijkt kostbaar, echter in 2025 wordt door Tennet voorzien dat naast de bestaande verbinding er een extra hoogspanningslijn nodig is. Dus hoe doelmatig is de voorgestelde oplossing? Er wordt gesteld dat het verplaatsen van de huidige verbinding leidt tot een verplaatsing van het probleem, echter binnen Zuidelijk Flevoland is voldoende ruimte waar de bebouwingsdichtheid veel lager is dan in het hart van een stad van meer dan 200.000 inwoners: Almere. De keuze voor de huidige oplossing wordt niet in verband gebracht met de door Tennet verwachte toename van energiebehoefte vanaf 2025.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Er vallen binnen magneetveldzone van 210 meter (zonebreedte (0,4 uT) 892 woningen. In deze notitie wordt nergens onderbouwd dat het zelfde aantal of minder woningen binnen de magneetveldzone liggen in de nieuwe situatie. Het is een aanname van Tennet die nog moet worden bevestigd via o.a. de MER.

Het is een gemiste kans, dat nu er nieuwe investeringen worden gedaan in deze hoogspanningslijn, er wordt gekozen voor de goedkoopste oplossing. Het korte termijn economisch belang wordt boven mogelijke gezondheidsrisico's van inwoners, die binnen deze zone wonen, gesteld (zie advies Staatsecretaris VROM 2005). Temeer er nu al bekend is dat deze maatregelen reikend zijn tot 2025. De verwachting is dat er dan nog een tweede hoogspanningslijn nodig zal zijn.

Sinds de aanleg van de hoogspanningslijn is verzuimd om de fasen van de kabels zo in te regelen dat het magneetveld tot een minimum is beperkt. U heeft er dus meer dan 25 bewust voor gekozen om de inwoners van 892 woningen onder een groter magneetveld te laten wonen, dan nodig was geweest! Die investering was niet zo groot geweest, want u kiest er nu ook voor om deze investering voor slechts vijf jaar te doen.

Bij de onderzochte alternatieven mist een lange termijnvisie. De mogelijkheid om over te

stappen naar een spanningsnet op gelijkstroom is niet meegenomen in de alternatieven.

Uit onder andere de MER moet blijken dat de breedte van de specifieke magneetveldzone niet groter wordt dan de huidige situatie. De situatie binnen de magneetveldzone lijkt niet te worden onderzocht. Er moet worden aangetoond, dat mensen die nu al binnen de magneetveldzone wonen, in de nieuwe situatie niet extra worden blootgesteld aan een hoger magneetveld.

Er wordt uitgegaan van een piekbelasting van 30%, maar we weten nog helemaal niet wat de vraag naar energie in de toekomst zal zijn. Tennet geeft aan dat de capaciteit verhoging slechts tot 2025 voldoende zal zijn. Aangezien dit soort processen van de aanleg van een nieuwe hoogspanningslijn na 2025, vele jaren vergt, is de vraag hoe ver het Min. EZK en Tennet zijn met die plannen. Zonder informatie hierover is het voor burgers onmogelijk om pro-actief mee te denken, want ze worden pas betrokken als alternatieven al zijn onderzocht en afgewezen.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Wij worden elke dag geconfronteerd met een zeer lelijk element in onze directe woonomgeving. Zelf wonen we bewust niet binnen de magneetveldzone, maar wij komen wel op voor inwoners van 892 woningen in Almere (een stad met het hoogste percentage inwoners onder de 18 jaar in Nederland). Wij zijn van mening dat de informatievoorziening van het min. EZK en Tennet tekortschiet. Er werd tijdens de informatieavond onvolledige informatie gegeven, gebruik gemaakt van kaarten/grafieken zonder schaal aanduiding en zelfs in de informatiebrief, die aan omwonenden is verstuurd, staat niet aangegeven waar men zienswijzen kan indienen.

De Notitie Reikwijdte en Detailniveau is ambtelijk geschreven, dit is logisch, maar daardoor niet toegankelijk voor de gemiddelde burger. Het is ingewikkelde materie en dat stelt dus extra eisen aan de informatievoorziening aan burgers. Tip: maak een eenvoudige folder voor burgers.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Er vallen binnen magneetveldzone van 210 meter (zonebreedte (0,4 uT) 892 woningen. Dit is het grootste aantal woningen in Nederland dat binnen een magneetveldzone ligt! Het lijkt er wederom op dat Den Haag Flevoland alleen gebruikt om het tekort aan woningen in de Randstad op te lossen, maar dat ze geenszins bereid is om een extra investering te doen voor de bestaande inwoners van Almere.

Reactie

Verzonden: Zondag 11 november 2018 16:28
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Organisatie
 Organisatie: nvt
 Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Dat weten we niet. Zie hieronder het besluit destijds van vorige minister Kamp! Dat dit toch doorgezet gaat worden over de ruggen van vele Almeerders die zich zeer grote zorgen maken is absoluut schrijnend.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

De regering onder leiding van vorige minister Kamp heeft aangegeven dat er op 150 meter afstand geen 380Kv lijnen mogen lopen in nieuwe situaties. Mensen die eronder wonen krijgen vergoeding en worden schadeloos gesteld, wij wonen er 10 meter vanaf dus zal daar ook iets mee moeten gebeuren.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja zeer zeker. Wij zitten met onze achtertuin op slechts 10 meter afstand van de 20 stuks hoogspanningslijnen. We hebben nu ons huis al ruim 1 jaar te koop staan en de kijkers die zijn komen kijken vonden ons huis prachtig maar allen haakte af wegens de hoogspanningslijnen op zo een korte afstand, daar wilden ze allen beslist niet onder gaan wonen. Mijn buurman loopt tegen hetzelfde probleem op, hij heeft zijn huis ook reeds na 1 jaar te koop staan met 100.000.- euro moeten verlagen en nog lukt het niet. Uit nood heeft hij de verkoop nu via een veiling laten lopen en ook daarmee is het niet gelukt. Wij hebben zelf ons huis nu uit de verkoop genomen omdat prijsverlaging niet mogelijk is, daarom komen wij hier nooit meer weg tenzij voor dump prijs. Daar gaat ons pensioenpot. Het is zeer droevig en hopen op een flinke vergoeding die dit kan gaan compenseren maar veel liever dat de hoogspanningslijnen zo spoedig mogelijk verdwijnen. Onze overbuurman heeft zijn huis 3 jaar in de verkoop gehad en kon al die tijd zijn huis niet verkopen, hij moest verhuizen en gaat uit nood zijn huis verhuren, daar zijn zelfs geen belangstellende voor.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Wij twijfelen zeer voor de gezondheid van onze kleinkinderen die regelmatig komen logeren!

Reactie

Verzonden: Woensdag 14 november 2018 12:29
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
Aanspreektitel:
Achternaam:
Voorvoegsel(s):
Voorletters:
Straat:
Huisnummer:
Postcode:
Woonplaats: MUIDERBERG
Telefoonnummer:
E-mailadres:
Als: Organisatie
Organisatie: Stichting Buurtschap Hakkelaarsbrug
Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

niet gekonstateerd

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

onvoldoende uitleg mogelijke versmalling magneetveldzone, zie verder bijlage Zienswijze

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Een tiental woningen in ons buurtschap valt ruim binnen de magneetveldzone, zie verder bijlage Zienswijze

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

zie bijlage Zienswijze

Reactie

Zienswijze op
Concept Notitie
Reikwijdte en Detailniveau
MER Beter Benutten
Bestaande 380 kV
Diemen - Lelystad

*‘De verhoging van de capaciteit
moet leiden tot
verlaging van de
elektro-magnetische veldstraling’*

12 november 2018

Stichting Buurtschap Hakkelaarsbrug

1 Inleiding

Buurtschap Hakkelaarsbrug

De Stichting Buurtschap Hakkelaarsbrug heeft o.a. tot doel: het behartigen van de gelijksoortige (collectieve) belangen van de inwoners van het buurtschap.

Hakkelaarsbrug is een buurtschap binnen de bebouwde kom van Muiderberg. Het stadje Muiden en het dorp Muiderberg vormden tot 1 januari 2016 de gemeente Muiden. Op die datum is de gemeente Muiden samen met de gemeenten Bussum en Naarden opgegaan in de nieuwe gemeente Gooise Meren. Het buurtschap ligt aan de aansluiting van de A1 met de A6 (Knooppunt Muiderberg) en aan de Flevospoorlijn, 2 km ten oosten van Muiden en 1 km ten zuiden van Muiderberg. De Hakkelaarsbrug zelf ligt over de Naardertrekvaart, een oude trekschuitverbinding tussen Amsterdam en het Gooi.

Van 2013 t/m 2017 heeft Rijkswaterstaat in verband met de uitvoering van de Tracébesluiten Schiphol-Amsterdam-Almere 2011 en 2014 het volledige Knooppunt Muiderberg gereconstrueerd en een nieuwe staal-betonnen spoorbrug voor de Flevospoorlijn aangelegd. Diverse bewoners zijn nog met Rijkswaterstaat in moeizame procedures verwickeld voor Nadeelcompensatie en vergoeding Bouwschade.

De afgelopen jaren is daardoor het vertrouwen van de bewoners in een zorgzame overheid zeker niet toegenomen.

Buurtschap vs. Hoogspanningslijn

Ons buurtschap bevindt zich voor een groot deel binnen de zgn. Indicatieve Zone van 120 meter van de 380 kV hoogspanningslijn Diemen – Lelystad. Het betreft de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23, die zich bevinden tussen de masten 20, 21, 22 en 23.

Op de website <http://geodata.rivm.nl/netkaart.html> (zie volgende bladzijde) van het RIVM wordt dit aangegeven.

Dit betekent dat voor de woningen binnen een straal van 120 meter van de hoogspanningslijn de grens van 0,4 microtesla (gemiddeld over een heel jaar) wordt overschreden. De berekening van de indicatieve zone door het RIVM is gebaseerd op een jaargemiddelde belasting van 30%.

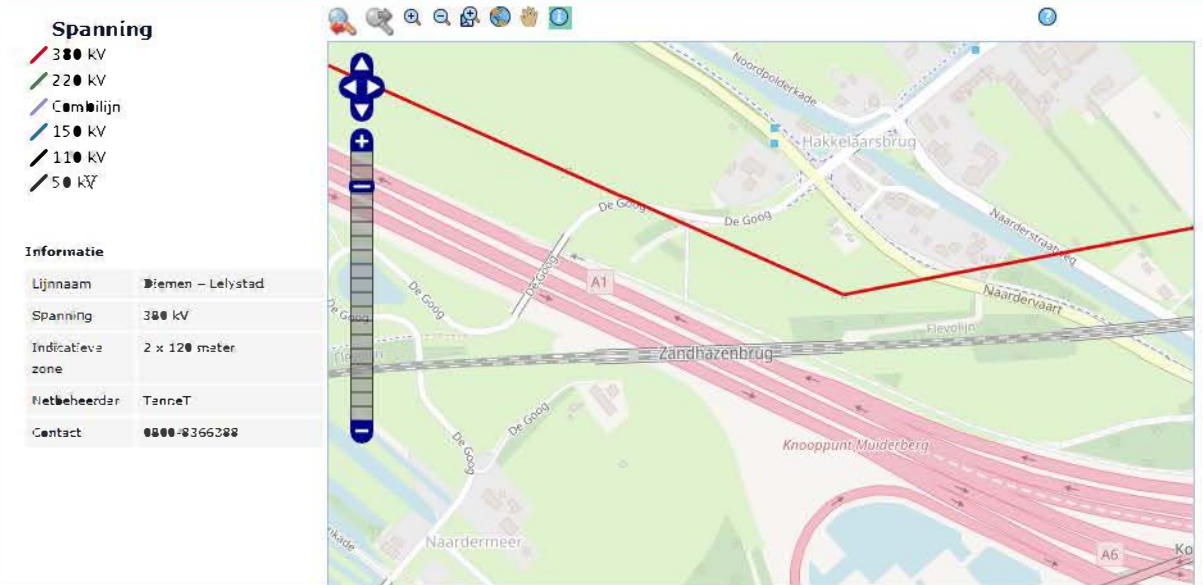
Aangezien het de bedoeling is de capaciteit van de hoogspanningslijn met 60% te verhogen moet er van worden uitgegaan dat vóór uitbreiding van de capaciteit de jaargemiddelde belasting al (veel) hoger is dan de 30% waarmee is gerekend.

Op de bovengenoemde webpagina wordt ook aangegeven:

Ook kan de jaargemiddelde belasting van een hoogspanningslijn hoger zijn dan 30% (220 en 380 kV lijnen)

respectievelijk 50% (50, 110 en 150 kV lijnen) van de ontwerpbelasting. In die gevallen kan de specifieke zone uitgestrekter zijn dan de indicatieve zone in de Netkaart.

Aan de Netkaart kunnen geen rechten worden ontleend. TenneT is verantwoordelijk voor de juistheid van de gegevens in het Dataregister die het RIVM voor de Netkaart en de bepaling van de indicatieve zone heeft gebruikt. De indicatieve zone is bepaald voor individuele, bovengrondse hoogspanningslijnen. Als er zich bij een bovengrondse hoogspanningslijn een andere bovengrondse hoogspanningslijn of andere delen van het elektriciteitsnet in de buurt bevinden, kunnen die de sterkte van het magneetveld beïnvloeden. Ook kan de jaargemiddelde belasting van een hoogspanningslijn hoger zijn dan 30% (220 en 380 kV lijnen) respectievelijk 50% (50, 110 en 150 kV lijnen) van de ontwerpbelasting. In die gevallen kan de specifieke zone uitgestrekter zijn dan de indicatieve zone in de Netkaart. Het RIVM spant zich in om de Netkaart actueel te houden. Opmerkingen of vragen naar: hoogspanningslijnen@rivm.nl
versie 2.0, 17 juli 2018

Ook op de website van het Kennisplatform ElektroMagnetische velden <https://www.kennisplatform.nl/hoe-sterk-zijn-magneetvelden-van-hoogspanningslijnen/> wordt aangegeven (zie onderstaande tabel) dat voor een 380 kV Donaumas (van toepassing bij ons buurtschap) de magneetveldzone 110-215 meter bedraagt.

hoogspanningslijn met spanning in kilovolt (kV)	hoogste sterkte van het magneetveld recht onder de lijn (in microtesla)	afstand in meters tussen de rand van de magneetveldzone en het punt midden onder de hoogspanningslijn
50 kV	—	25 - 40
110 kV	3 - 12	35 - 60
150 kV	3 - 15	55 - 80
220 kV	10 - 17	45 - 125
380 kV Donaumas	8.5 - 20	110 - 215
380 kV Windactonast	5 - 15	50 - 100

Eigen metingen

Omdat meten weten is heeft de Stichting Buurtschap Hakkelaarbrug eerst een zgn EMF (Electric Magnetic Field)-meter gehuurd om vast te stellen of er überhaupt overschrijding van de 0,4 microtesla plaatsvindt. De gehuurde meter is een ME3830B van de firma Gigahertz Solutions. Deze meter is een laagfrequente 1-D meter met een bereik tot 2000 nanotesla (dwz 2 microtesla).

Na metingen bleek dat een tiental woningen (ruim) binnen de magneetveldzone vielen. Bij 2 woningen kon niet gemeten worden omdat de 2 microtesla, na later bleek ruim, werd overschreden

Daarna is een meter aangeschaft om de straling in ons buurtschap te meten. Het betreft een PCE-G28 van de firma PCE Instruments. Deze meter is een zgn. laagfrequente (30 Hz – 300 Hz) 3-D meter met 3 bereiken (tot 20, 200 of 200 microtesla).

Omdat de gehuurde meter ook nog beschikbaar was hadden we tevens de gelegenheid om te uitkomsten van beide meters te vergelijken. Het verschil tussen beide meters was 0,01 microtesla. Waarbij de gekochte meter de laagste waarden gaf en de gehuurde meter de hoogste waarden.

Op diverse momenten zijn metingen uitgevoerd. Bij een tiental dichtstbij gelegen woningen (m.u.v. Googweg 20 en 22) wordt nimmer onder de 0,4 microtesla gemeten. Gemeten minima 0,5 t/m 2,5 microtesla en gemeten maxima 0,9 t/m 5,2 microtesla. Zie bijlage metingen met de meetresultaten van 8, 9 en 10 november j.l.

Gaarne zouden we willen weten welk niveau van stroomdoorvoer er was op het moment van onze metingen. TenneT heeft deze gegevens maar geeft aan deze niet met ons te willen delen.

Deze metingen betekenen dat in de huidige situatie de norm van 0,4 microtesla al ruim wordt overschreden. Toename van de capaciteit met 60% verhoogt de gemeten minima tot 0,8 t/m 4 microtesla en de maxima tot 1,4 t/m 8,3 microtesla.

Dit is onaanvaardbaar voor de bewoners van het buurtschap Hakkelaarsbrug. Zonder maatregelen die de magneetveldsterkte tot een lager niveau terugbrengen zijn zij mordicus tegen uitbreiding van de capaciteit en zullen zij zich daartegen verzetten.

Jaargemiddelde stroom en toegankelijkheid

Er hoeft niet gerekend te worden met een jaargemiddelde stroom van 30% van de maximale stroom. De Stroombelasting van beide circuits is namelijk van moment op moment bij Tennet bekend. In het Kwaliteits- en Capaciteitsdocument 2017 (KCD 2017) staat in paragraaf 4.5 bladzijde 25: Het 110/150 kV- en 220/380 kV-net van TenneT kent een verregaande automatisering en afstandbesturing vanuit de landelijke bedrijfsvoeringscentrales.

Daarom zou elke seconde automatisch een registratie van de dan geldende belasting kunnen worden vastgelegd als dat al niet gebeurt. De jaargemiddelde stroom kan uit deze vastlegging worden afgeleid. Door deze automatische registratie zou het mogelijk kunnen worden gemaakt een real-time presentatie van de stroombelasting op een webpagina en een app weer te geven.

De mening van onze stichting is dat degenen die door TenneT aan deze magneetveldstraling worden blootgesteld er recht op hebben te weten hoe hoog deze straling is, zowel de jaargemiddelde stroom als de hoogte en duur van de stroombelastingpieken. De realtime stroombelasting-gegevens zijn van belang om op pieken in de stroombelasting te kunnen anticiperen. Bijv. door tijdelijk buiten de magneetveldzone te gaan.

Breedte magneetveldzone

Zowel in de uitnodigingsbrief voor de informatieavond als in het document 'Concept Notitie Rijkswijdte en Detailniveau Milieueffectrapport Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen-Lelystad' wordt (summier) aangegeven dat de vergroting/verzwaring van de transportcapaciteit kan plaatsvinden binnen de huidige magneetveldzone danwel dat het magneetveld zelfs smaller wordt. Dit lijkt in tegenspraak met de capaciteitsvergroting.

Van het RIVM begrepen we dat de drie fasen van een circuit elkaar kunnen 'uitdoven'. Dit is volgens het RIVM een betrekkelijk eenvoudig natuurlijk verschijnsel. Hoe sterk die fasen elkaar uitdoven wordt bepaald door de manier waarop ze in de hoogspanningsmast hangen. Hoeveel winst er te behalen is hangt natuurlijk af van de manier waarop de fasen nu zijn opgehangen. Als die - vanuit het oogpunt van magneetvelden - al optimaal is valt er geen winst te behalen.

Als de fasen niet optimaal 'hangen' roept dit tevens de vraag op waarom dit nu niet het geval is. Ons buurtschap is dan 'willens en wetens' door TenneT blootgesteld aan meer elektro-magnetische straling dan noodzakelijk is.

De Stichting wil gaarne uitleg over deze situatie.

In het volgende hoofdstuk geven wij aan wat volgens ons moet worden uitgezocht in de m.e.r. en gerapporteerd in de MER.

2. m.e.r en MER

In de Concept Notitie Rijkswijdte en Detailniveau milieueffectrapport Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen-Lelystad wordt in hoofdstuk 3.2.1 Leefomgeving en Gezondheid het volgende aangegeven:

Hoogspanningsverbindingen hebben, net als alle, in werking zijnde, elektrische apparaten, een magnetisch veld. Door het rijk zijn adviezen gegeven over de manier waarop met het magneetveld rekening kan worden gehouden. Er bestaan zorgen bij overheden en bewoners over de effecten van magneetvelden op de gezondheid. In het MER wordt aandacht besteed aan eventuele gezondheidseffecten van het magneetveld van de hoogspanningsverbinding. In het MER wordt inzicht gegeven in de mogelijke wijzigingen in de breedte van de magneetveldzone van de bovengrondse 380kV-verbinding en de mogelijke wijziging in gevoelige bestemmingen binnen deze zone.

Wij zouden graag de volgende zaken in de m.e.r. willen laten onderzoeken en in de MER laten rapporteren.

Nul-berekeningen (huidige situatie) door een onafhankelijke instantie van magneetveldsterkte gebaseerd op de stroombelasting van het afgelopen jaar ter hoogte van de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23.

Controle nul-metingen door een onafhankelijke instantie van magneetveldsterkte gerelateerd aan de dan heersende stroombelasting ter hoogte van de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23.

Grafische representatie van de specifieke magneetveldzone van de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23. Bij minimale, gemiddelde en maximale stroomcapaciteit.

Gedetailleerde beschrijving hoe de mogelijke versmalling van de specifieke magneetveldzone kan worden bereikt.

Berekening van de breedte van de magneetveldzone bij geoptimaliseerde fase-oophang.

Uitvoeren van een zgn. proof-of-concept om aan te tonen dat de magneetveldzone kan worden versmald.

Eind-berekening door een onafhankelijke instantie, dwz na capaciteitsuitbreiding (bij diverse belastingen) van de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23.

Grafische representatie van de specifieke magneetveldzone van de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23. Bij minimale, gemiddelde en maximale stroomcapaciteit.

Controle eind-metingen (na voltooiing) door een onafhankelijke instantie van de specifieke magneetveldzone gerelateerd aan de dan heersende stroombelasting van de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23.

Te nemen maatregelen indien de verwachte versmalling van de specifieke magneetveldzone niet wordt bereikt. Dwz. de specifieke magneetveldzone wordt breder.

Controle metingen na genomen maatregelen.

Hoe verder als ondanks de genomen maatregelen de gewenste magneetveldzone-versmalling niet wordt bereikt. Te denken valt aan:

- verplaatsen van de masten bij het buurtschap (in het kader van Tracébesluit SAA 2011 zijn diverse masten ten westen van Muiden ook verplaatst!)
- Compensatie bewoners (nadeelcompensatie of uitkoop).

3. Overige zaken

Volgens het KCD 2017 Deel II Investerings Net op Land 2018 – 2027 is de voorgestelde uitbreiding van de maximale stroombelasting van de 380 kV hoogspanningsverbinding Diemen-Lelystad in 2025 al weer ontoereikend.

Er wordt gesproken over een nieuwe verbinding omdat uitbreiding van de capaciteit met de bestaande verbinding onmogelijk is.

Met het oog op deze verwachte nieuwe uitbreidingen lijkt het ons toch zinvol om ter hoogte van de vaksegmenten 20-21, 21-22 en 22-23 van de 380 kV verbinding Diemen-Lelystad nu al nieuwe masten, op verdere afstand van ons Buurtschap, aan te leggen zodat woningen in ons Buurtschap buiten de 0,4 microtesla magneetveldzone komen te liggen.

Bijlage Metingen

De metingen op 8 november 2018 zijn uitgevoerd met de gehuurde meter. Derhalve zijn er geen meetresultaten voor _____ en _____ omdat de gehuurde meter maar tot 2 microtesla kan meten.

Woning	Dag	Tijd	Microtesla	Opmerkingen
	8/11/2018	14:18	0,58	
	8/11/2018	14:20	0,55	
	8/11/2018	14:22	0,54	
	8/11/2018	14:24	0,59	
	8/11/2018	14:28	0,63	
				geen meting
	8/11/2018	14:35	0,19	
	8/11/2018	14:37	0,20	
	8/11/2018	14:48	0,44	
				geen meting
	8/11/2018	14:55	0,57	
	8/11/2018	14:59	0,48	verloop 0,1 met waarneming 14:18

Metingen op 9 en 10 november zijn uitgevoerd met de gekochte meter. Geen metingen op de _____ i.v.m. wegwerkzaamheden.

Woning	Dag	Tijd	Microtesla	Opmerkingen
	9/11/2018	15:00	0,54	
	9/11/2018	15:05	0,59	
	9/11/2018	16:06	0,55	
				geen meting
				geen meting

Hakkelaarsbrug 4	9/11/2018	16:00	2,40	
Googweg 20	9/11/2018	16:10	0,23	
Googweg 22	9/11/2018	16:10	0,23	
Naarderstraatweg 2				geen meting
Naarderstraatweg 3				geen meting
Hakkelaarsbrug 1	9/11/2018	16:08	0,49	
Zuidpolderweg 8	9/11/2018	16:17	0,46	verloop 0,08 met waarneming 15:00

De volgende metingen zijn verricht met de gekochte meter.

Woning	Dag	Tijd	Microtesla	Opmerkingen
	10/11/2018	12:19	0,88	
	10/11/2018	12:28	0,90	
	10/11/2018	12:30	0,95	
	10/11/2018	12:31	0,93	2-onder-1 kap
	10/11/2018	12:33	0,85	
	10/11/2018	12:36	4,95	
	10/11/2018	12:55	0,48	
	10/11/2018	12:58	0,49	
	10/11/2018	13:00	0,42	
	10/11/2018	13:02	5,25	
	10/11/2018	13:07	0,71	
	10/11/2018	13:20	0,87	verloop 0,01 met waarneming 12:19

Verzonden: Woensdag 14 november 2018 16:39
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

In de notitie worden geen harde feiten en cijfers door Tennet of een onafhankelijk onderzoeksbureau over de verschillen tussen de huidige en toekomstige situatie gegeven. Zie ook bijgevoegde brief.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

In de notitie wordt bij de alternatieven alleen maar uit gegaan van de gehele hoogspanningsverbinding, deelwijzigingen worden niet vermeldt; juist deelwijzigingen zouden een breder draagvlak opleveren. Zie ook bijgevoegde brief.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ik wordt als direct omwonende van de hoogspanningsverbinding bij wijziging van de huidige situatie geraakt.

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Zie hiervoor bijgevoegde brief.

Reactie

Aan : Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV / Diemen – Lelystad
Postbus 248
2250 AE Voorschoten

Van:

Almere, 14 november 2018

Betreft: Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau milieueffectrapport Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen – Lelystad

Geachte heer / mevrouw,

Naar aanleiding van de beschikbaar gestelde documentatie en de informatie ontvangen tijdens de informatieavonden over het “Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau milieueffectrapport Beter Benutten Bestaande 380 kV Diemen – Lelystad” maak ik hierbij gebruik van mijn mogelijkheid tot inspraak over dit project.

Overwegingen en zienswijzen

Overweging 1:

In het concept notitie punt 2.2.1 “Afgevallen alternatieven” wordt bij “Een bovengrondse verbinding op een andere plek” gesteld dat een nieuwe verbinding nu niet aan de orde is. Echter, is er onderzoek gedaan naar een gedeeltelijke verplaatsing van het traject van de huidige verbinding? Het is niet meer van de huidige tijd dat een hoogspanningsverbinding dwars door een gebied met woningen loopt en dat deze verbinding nu ook een grotere capaciteit gaat krijgen.

In het concept notitie punt 3.2.1 “Te onderzoeken milieugevolgen” wordt bij “Leefomgeving en gezondheid” gesteld dat het magneetveld mogelijk wordt gewijzigd, het is hierbij niet duidelijk gemaakt wat het op dit ogenblik huidige magneetveld is en wat het toekomstige magneetveld wordt, nader onderzoek en duidelijkheid voor de aan- en omwonenden is hierbij noodzakelijk voordat de capaciteit van de hoogspanningsverbinding verhoogd kan worden.

Buiten en in de woningen van aan- en omwonenden is er geluidsoverlast van de huidige hoogspanningsverbinding tijdens onder andere regen, mist, hoge luchtvochtigheid en harde wind, het is niet duidelijk gemaakt of deze overlast voor aan- en omwonenden groter of minder wordt bij verhoging van de capaciteit van de hoogspanningsverbinding, nader onderzoek en duidelijkheid voor de aan- en omwonenden is hierbij noodzakelijk voordat daadwerkelijk de capaciteit verhoogd kan worden.

Zienswijze 1:

Verplaats de hoogspanningsverbinding gedeeltelijk en wel waar deze hoogspanningsverbinding door de bebouwing van Almere met woningen heen gaat, laat de hoogspanningsverbinding daar het tracé van de A6 volgen vanaf de Hollandse Brug tot bij de aansluiting A27, want daar zijn geen woningen. Daar waar de hoogspanningsverbinding dan verdwijnt kan woningbouw plaats gaan vinden, uit de opbrengst van de vrijgekomen grond kan de verplaatsing bekostigt worden. Als de gedeeltelijke

verplaatsing en de werkzaamheden vanwege verhoging van de capaciteit van de hoogspanningsverbinding tegelijkertijd plaatsvinden, zal er ook geen tijdelijke onderbreking van de energielevering hoeven plaats te vinden.

De gemeente Almere, als huidige verhuurder van de gronden waarop nu de masten van de hoogspanningsverbinding die in de bebouwing met woningen staan, zal geen derving van inkomsten ondervinden, daar zij weer inkomsten gaat ontvangen vanuit Onroerend Zaak Belasting voor de nieuwe woningen. Tevens zal door het verdwijnen van overlast door de hoogspanningsverbinding de WOZ-waarde van de woningen van de huidige aan- en omwonenden ook hoger worden met als gevolg meer inkomsten voor de gemeente Almere.

Ook de zorgen over nadelige effecten vanwege de verhoogde capaciteit van de hoogspanningsverbinding door de aan- en omwonenden zal hierdoor worden weggenomen.

Overweging 2:

In het concept notitie punt 2.2.1 "Afgevallen alternatieven" wordt bij "Traditioneel opwaarderen" wordt gesteld dat bij het gebruik van zogenaamde HTLS-geleiders er minder aan de bestaande masten en hun fundering hoeft te worden verstevigd, echter in punt 2.2.2 "Te onderzoeken alternatief in het MER" bij "Toepassing van HTLS geleiders, inclusief versterken constructie en funderingen" wordt gesteld dat het op dit moment niet bekend is welke en hoeveel masten versterkt moet worden. Bij punt 3.2.2 "Hinder door werkzaamheden" wordt gesteld dat er een schatting van de hinder door de werkzaamheden voor de omgeving, lees mensen en gebouwen, zal worden gemaakt.

Zienswijze 2:

Daar deze drie punten heel veel onzekerheid over de gevolgen voor de omgeving van mensen en gebouwen in de bebouwde omgeving van de hoogspanningsverbinding open laat, stel ik voor dat voordat er een besluit over deze werkzaamheden wordt genomen er eerst wordt geïnventariseerd wat deze werkzaamheden precies inhouden en gecommuniceerd wordt met de aan- en omwonenden over de voorgenomen werkzaamheden. Als toelichting hierop, maar niet beperkt tot de opsomming, wil ik aangeven dat de tijdstippen, de geluiden, de trillingen en het verkeer de mate van overlast van de werkzaamheden in goed overleg met de aan- en omwonenden worden bepaald om zo min mogelijk effect door hen te laten ondervinden in wonen, werk en gezondheid.

Overweging 3:

In het concept notitie punt 2.2.1 "Afgevallen alternatieven" wordt bij "De bestaande verbinding met nieuwe, hogere masten" gesteld dat de kosten van het vervangen van de huidige masten van de hoogspanningsverbinding door zogenaamde Wintrackmasten te hoge kosten met zich mee zouden brengen. Echter, is er onderzoek gedaan naar gedeeltelijke vervanging van de huidige masten door Wintrackmasten? Juist waar de hoogspanningsverbinding door bebouwing met woningen gaat zouden de Wintrackmasten veel bezwaren van de aan- en omwonende van het hoogspanningstraject kunnen verminderen dan wel weg kunnen nemen.

Zienswijze 3:

Vervang de huidige masten van de hoogspanningsverbinding ter plaatse van bebouwing met woningen door Wintrackmasten.

In afwachting van uw nadere berichten, verblijf ik,

hoogachtend,

Verzonden: Woensdag 14 november 2018 21:54
 Onderwerp: Zienswijzeformulier
 Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:
 Aanspreektitel:
 Achternaam:
 Voorvoegsel(s):
 Voorletters:
 Straat:
 Huisnummer:
 Postcode:
 Woonplaats:
 Telefoonnummer:
 E-mailadres:
 Als: Particulier
 Mede namens:

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

Bij de beoordeling van alternatieven, waaronder een bovengrondse verbinding op een andere plek, is niet meegenomen hoe het magnetisch veld van de nieuwe situatie zich verhoudt tot het VROM beleidsadvies aangaande hoogspanningslijnen (kenmerk SAS/2005183118). In het bijzonder zou hierbij de langdurige blootstelling aan magnetische velden door kinderen onder de 15 jaar in Muiderberg in ogenschouw genomen moeten worden. Alhoewel in het MER inzicht gegeven zal worden in de mogelijke wijzigingen in de breedte van de magneetveldzone van de bovengrondse 380kV-verbinding en de mogelijke wijziging in gevoelige bestemmingen binnen deze zone, is het alternatief van een andere plek geen onderdeel van de MER. Gegeven dat de geplande verhoging van de capaciteit strijdig is met het VROM-advies, zou de reikwijdte verbreed moeten worden en zou de MER ook het alternatief van een verlegging van het traject tussen Muiderberg en de A6 moeten bevatten.

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

Het VROM advies stelt dat nieuwe situaties waarbij kinderen langdurig worden blootgesteld aan magneetvelden van bovengrondse hoogspanningslijnen, zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, vermeden moeten worden. Conform het VROM (kenmerk SAS/2005183118) is met de geplande verhoging van de capaciteit sprake van een nieuwe situatie. Als maximum toelaatbaar jaargemiddelde wordt in een nieuwe situatie 0.4 microtesla gehanteerd. Met de geplande verhoging van capaciteit van 2,5 kA naar 4 kA zal de magnetische veldsterkte hoger uitvallen, waardoor een groter aantal huishoudens (met jonge kinderen) blootgesteld wordt aan een straling groter dan 0,4 microtesla.

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Met de geplande verhoging van capaciteit van 2,5 kA naar 4 kA zal de magnetische veldsterkte in onze huizen de drempelwaarde conform het VROM advies overschrijden. Alle huishoudens van de ondertekenaars omvatten jonge kinderen.

Verzonden: Donderdag 15 november 2018 02:38
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Staan er naar uw mening onjuistheden in de conceptnotitie reikwijdte en detailniveau?

ja

Zijn er zaken en/of belangen over het hoofd gezien?

ja

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Ja, wonen met verhoogde gezondheid risico

Zijn er andere zaken die u naar voren wilt brengen?

Indien u de wijzigingen gaat uitvoeren gaat uitvoeren verwacht ik een schadeloosstelling. En dat u een andere woning voor mijn gezin gaat verzorgen.

Reactie

15 NOV 2018

Aan tekenen

Aan: Bureau EnergieProjecten

Best.380 KV Project Diemen-Lelystad

Postbus 248

2250 AE Voorschoten.

Muiderberg, 11 november 2018

Geachte Dames en Heren ,

INZAKE: Zienswijze tegen Verhoging 380 KV/2,5 naar 4 KiloAmpère

Ondergetekenden/wij zijn woonachtig vlak onder cq 7 strekkende meter naast het hoogspanningstracée Diemen-Lelystad, wij slapen 6 meter van de hoogspanningskabels, worden in onze rust gestoord door gebrom en geknetter van de leidingen, dit alles bij 380 Kv en een ampère van 2,5 Ka. Inmiddels is bekend geworden dat, althans volgens Haagse bronnen en mast~kabelexploitant Tennet, het ampère zal worden verhoogd van 2,5 Kilo-ampère naar 4 Kilo-ampère, een en ander na verzwarende van de transportkabels en aanpassing van de geleiders. Daartegen verzetten wij ons middels deze zienswijze/bezwaar. Onze gronden van verzet zijn de volgende:

1.de Rijksopkoopregeling voor woningen direct onder de bekabeling is in 2017 van kracht geworden. Dit op de grond van de Rijks-overtuiging (lees: het RIVM) dat het wonen daaronder gezondheidsrisico's (leukemie, kanker, hersenschade door langdurige blootstelling aan magneetvelden, ondefinieerbare klachten) zich mee brengt: dat geldt nu reeds voor huizen direct onder de kabels met 2,5 Ka maar dat zal stellig ook gaan gelden voor huizen vlakbij de transportkabels, indien het K.ampère wordt verhoogd van 2,5 naar 4, dus met bijna 40%. Het is onrechtmatig om wel het ampère te verhogen zonder rekening te houden met de side-effects van de verhoging voor de daaronder wonenenden cq zonder de Opkoopregeling uit te breiden, zoals in ons geval. Het "nut" zal stellig aanwezig zijn maar de "noodzaak" is onrechtmatig als deze zonder schadevergoeding voor ons wordt aangenomen.

2. Een andere oplossing voor ons probleem is het verleggen van het tracée buiten bewoonde gebieden cq de Opkoopregeling te verruimen tot 100 m aan weerszijden van het tracée. De facto is dit voorstel identiek aan het jaren genegeerde verzoek van Groningers om de gaskraan dicht te draaien en de beschadigde gebouwen te herstellen; de Rijksoverheid en GasUnie hebben het financieel belang laten prevaleren boven de gezondheid van de bewoners en gebouwen: na veel politieke druk is de gaskraan enigszins dichtgedraaid evenwel zonder de (ook gezondheids-)schade volledig te vergoeden. Dat dreigt in ons geval à fortiori te gebeuren, lees dus voor Gasunie: Tennet.

3. Cfr de RijksCoördinatieRegeling sub 2 worden alternatieven onderzocht: wij hebben van U geen enkel alternatief voorstel ontvangen. Er wordt een Milieu-Effect-Rapportage (MER-Onderzoek) uitgevoerd: op de Publieks-voorlichtingsavond 9 oktober 2018 te Muiderberg werden ons de

onderzoeks-items getoond (nee, de kopieën van de opgestelde info-borden werden ons NIET overhandigd, (je moet je klanten niet te veel informatie meegeven) maar bij de MER-elementen (wij menen dat dat er 14 waren), ontbrak het onderzoeks-item "INVLOED OP DE GEZONDHEID"; dit werd door de ambtenaar ook schaamrood toegegeven. Vast staat derhalve dat het MER-onderzoek onvolledig zal zijn en de uitkomst voor Tennet en Rijksoverheid per definitie te gunstig. Achteraf zal Tennet/Overheid kunnen zeggen: "wir haben es nicht gewusst"- zoals de Groningse Gasschade, het Chroomschandaal, de Q-koorts en vele zaken die nog in de Rijksdoofpot zitten. Op deze wijze heeft een MER-onderzoek uiteraard weinig zin, als essentiële zaken buiten het onderzoek worden gehouden. MAAR, wij helpen U op weg: een medebelanghebbende heeft een stralingsniveau-meter gehuurd en afgelopen week de huidige straling gemeten: de meter heeft een uiterste bereik van 1,9 micro-tesla sloeg tot dat maximum door (of hoger?); de Rijksoverheid gaat ervan uit dat 0,4 micro-tesla straling niet schadelijk voor de gezondheid is. Wij zijn er van overtuigd dat straks bij verhoging van het kilo-ampere naar 4 K.ampère de schadelijkheid navenant of zelfs progressief zal toenemen.

4. Wij wisten niet toen wij ons terrein met huis kochten dat er een overlast-servituut op was gevestigd, dit was door de vóórvorige notaris vergeten, zodat wij in feite teveel voor onze grond hebben betaald. Tennet heeft 2 jaar geleden haar rentmeester () naar ons toegestuurd, aardige man jagers zoals wij, om deze omissie te herstellen en onze medewerking daarvoor te vragen: dat hebben wij geweigerd. Na enkele maanden kwam () melden dat de inschrijving tegen onze wil was doorgevoerd omdat het zgn om een omissie zou gaan; als wij die inschrijving ongedaan wilden maken moesten we maar een procedure tegen Tennet en het kadaster aanspannen. Hieruit blijkt derhalve dat wij nooit met de 370-Kv^{2,5}-Ka belasting met corresponderende magneet-veidstraling hebben ingestemd, laat staan nú met een voorgenomen verhoging daarvan met r. 40%. Het servituut strekte tot aanvaarding van onderhoudswerkzaamheden op de grond in uitzonderingsgevallen en niét tot aanvaarding van permanente levensbedreigende straling. En die wilt U nog verhogen ook, zonder een poging ons op een fatsoenlijke manier uit te kopen: het zal U misschien niet opgevallen zijn dat wij ons huis gedurende twee jaar geprobeerd hebben te verkopen via de (meestal) succesvolle makelaar () te Weesp: in die twee jaar hebben er 0-mensen, U leest het goed: nul, op gereflecteerd. U denkt toch niet dat met een 40 % hogere belasting er wel iemand interesse zou tonen?

Op grond van het voorgaande achten wij Uw hoogspannings-verhoging onrechtmatig en wij verzoeken U of het traject af te blazen, of het tracée te verleggen of ons uit te kopen.

Hoogachtend,

Verzonden: Donderdag 15 november 2018 21:18
Onderwerp: Zienswijzeformulier
Programma Beter Benutten Bestaande 380 kV/project Diemen-Lelystad

Aanspreekvorm:

Aanspreektitel:

Achternaam:

Voorvoegsel(s):

Voorletters:

Straat:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Als: Particulier

Wordt u geraakt in uw belang? Zo ja, kunt u aangeven hoe?

Wij hebben ons huis wegens nieuwbouw elders in Almere per 22 augustus 2018 in de verkoop. Op 3 oktober lazen wij in de krant de kennisgeving m.b.t. de vergroting van de transportcapaciteit van de hoogspanningsleiding die pal langs onze woning loopt. Hoewel de hoeveelheid straling op onze gevel wellicht niet toe zal nemen heeft dit een afschrikwekkende uitwerking op potentiële kopers. Wij verwachten, tenzij we tot prijsdumping overgaan, dat onze woning tot na oplevering van deze vergroting - wanneer er een nieuwe status qua ontstaat - praktisch onverkoopbaar zal blijken. Dit leidt tot enkele jaren dubbele lasten ten gevolge van dit initiatief. Over de hoogte en vergoeding daarvan treden wij graag met de initiatiefnemer in gesprek. Wij wensen de kosten voortvloeiend uit het initiatief vergoed te zien. Niet meer maar ook niet minder; gewoon redelijk.

Reactie